

# Mapovanie potrieb detí a mládeže v meste Trnava 2024

**Mapovanie bolo vytvorené spoluprácou organizácií:**

Združenie Informačných a poradenských centier mladých v SR

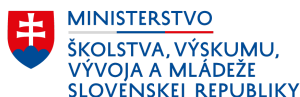
Sa Uvedom (Baterkáreň) o.z., Trnava

Lifestarter o.z., Trnava

Trnavská univerzita, Filozofická fakulta, katedra sociológie



**S podporou:**



ÚVOD.....	3
TRÁVENIE VOĽNÉHO ČASU.....	6
SEBAROZVOJ.....	33
ŠPORT.....	39
KULTÚRA.....	42
DOBROVOĽNÍCTVO.....	45
BEZPEČNOSŤ A VNÍMANIE NEGATÍVNYCH JAVOV.....	52
ZDRAVOTNÉ RIZIKÁ.....	62

# ÚVOD

Prieskumu sa celkovo zúčastnilo 2920 respondentov. Mapovania sa zúčastnilo **1758 respondentov zo základných škôl v Trnave**. Títo žiaci pochádzali spolu z **12 rôznych základných škôl**, pričom výber zahŕňa: mestské, cirkevné i súkromné školy.

Do zberu dát sa zapojilo **1096 respondentov zo stredných škôl**. Zastúpené boli rôzne typy škôl – od gymnázií (napr. Gymnázium Jána Hollého, Gymnázium Angely Merici, Arcibiskupské gymnázium), cez stredné odborné školy zamerané na techniku, obchod, poľnohospodárstvo, zdravotníctvo, pedagogiku či automobilový priemysel, až po umelecké školy. V prieskume sa zúčastnili aj respondenti zo súkromných a bilingválnych škôl, čo zabezpečuje reprezentatívne zastúpenie naprieč rôznymi odbormi a záujmami mladých ľudí. Táto rozmanitosť vytvára kvalitný základ pre analýzu potrieb mládeže z rôznych socioekonomických a vzdelávacích kontextov.

Okrem žiakov základných a stredných škôl sa do prieskumu zapojilo aj **69 respondentov z radov verejnosti**. Túto skupinu tvorili **najmä mladí dospelí vo veku do 30 rokov**, ktorí už nepatria medzi školopovinnú mládež, no naďalej sú súčasťou cieľovej skupiny mládeže v širšom zmysle slova.

Najväčšiu časť tejto vzorky tvorili **študenti vysokých škôl (56 osôb)**. Táto skupina reprezentuje mladých ľudí, ktorí pokračujú vo formálnom vzdelávaní, často mimo Trnavy, no s prepojením na mesto ako svoje bydlisko či komunitu. Ich potreby a preferencie v oblasti voľnočasových aktivít môžu byť ovplyvnené životom mimo domova, internátnym ubytovaním, ale aj vyššou mierou samostatnosti.

Druhú významnú skupinu tvorili **mladí pracujúci (16 osôb)**, ktorí už vstúpili na trh práce. Ich voľnočasové návyky môžu byť výrazne ovplyvnené pracovným zaťažením, potrebou oddychu po práci či snahou o osobnostný rozvoj v rámci mimoškolských a komunitných aktivít.

Vzhľadom na nízky počet respondentov z tejto skupiny je ich výpovedná hodnota skôr doplnková, no poskytuje zaujímavý pohľad na potreby mladých ľudí, ktorí už nie sú aktívne zapojení do školského prostredia.

Na základe zozbieraných údajov sa na výskume zúčastnilo celkovo **2 920 respondentov**, pričom **údaje o pohlaví** poskytlo **2 913 z nich** (čo predstavuje 99,8 %).

## Zastúpenie podľa pohlavia

- **Chlapci** tvorili najväčšiu skupinu respondentov, a to **1 505 osôb (51,5 %)**.
- **Dievčatá** predstavovali **1 206 respondentiek (41,3 %)**.

- **Nešpecifikované pohlavie** uviedlo **142 respondentov (4,9 %)**, čo môže naznačovať buď preferenciu anonymity, alebo potrebu citlivejšieho prístupu pri zisťovaní tejto charakteristiky.
- Zvyšok tvorili respondenti, ktorí sa identifikovali ako **muži (1,1 %)** a **ženy (1,0 %)** – pravdepodobne ide o starších účastníkov alebo verejnosť mimo žiakov.

Dáta ukazujú, že prieskum bol **vyvážený z hľadiska rodového zastúpenia**, pričom chlapci a dievčatá sú zastúpení takmer rovnomerne, s miernou prevahou chlapcov. Zaujímavým prvkom je aj **skupina respondentov, ktorá nechcela uviesť pohlavie**, čo môže reflektovať narastajúcu potrebu rešpektovať rôznorodé identity a citlivo nastaviť kategórie v budúcich dotazníkoch.

Vzhľadom na cieľovú skupinu (žiaci základných a stredných škôl) je pohlavné rozloženie prirodzené a poskytuje dostatočný základ pre analýzu rodových rozdielov v ďalších častiach výskumu.

#### **Pohlavné zastúpenie podľa cieľovej skupiny**

- **Základné školy (ZŠ):** Zastúpenie medzi chlapcami (47,0 %) a dievčatami (46,9 %) je mimoriadne vyrovnané, čo je ideálne z hľadiska porovnateľnosti výsledkov medzi pohlaviami. Mierne vyšší podiel žiakov (6,2 %) sa rozhodlo pohlavie neuviesť.
- **Stredné školy (SŠ):** Tu je badateľná **výrazná prevaha chlapcov** (62,1 %) nad dievčatami (34,9 %). Iba 2,9 % respondentov nechcelo uviesť svoje pohlavie. Tento nepomer môže byť spôsobený typom zapojených škôl (napr. technické alebo odborné školy s vyšším zastúpením chlapcov).
- **Verejnosť:** Táto skupina (tvorila len malé percento celkového súboru) je tvorená **rovnomerne mužmi (50,0 %) a ženami (46,8 %)**, pričom len malé percento neuviedlo pohlavie (3,2 %).

#### **Rozdelenie podľa miesta bydliska**

- **Mimo okresu Trnava:** 542 (18,6 %)
- **Okres Trnava:** 686 (23,5 %)
- **Mesto Trnava:** 1683 (57,6 %)

## **Komentár k dotazníku:**

### **1. Štruktúra dotazníka:**

- o Dotazník sa zameriava na zistenie potrieb, preferencií a voľnočasových aktivít mládeže v meste Trnava.
- o Obsahuje otázky týkajúce sa trávenia voľného času, záujmu o šport, kultúru, dobrovoľníctvo, vzdelávacie aktivity, a tiež návrhov na zlepšenie dostupných príležitostí.

### **2. Zber údajov:**

- o Dotazník bol distribuovaný medzi mládež základných a stredných škôl, ako aj medzi verejnosťou.
- o Väčšina respondentov pochádza z mesta Trnava, čo zodpovedá cieľovému regiónu prieskumu.

### **3. Diverzita odpovedí:**

- o Rozdelenie respondentov podľa pohlavia ukazuje vyšší podiel chlapcov, čo môže reflektovať špecifickú demografickú štruktúru alebo zaužívané aktivity.
- o Odpovede sú však dostatočne reprezentatívne na analýzu potrieb a preferencií mládeže v regióne.

# TRÁVENIE VOĽNÉHO ČASU

Jednou z analyzovaných oblastí v rámci mapovania potrieb mládeže na základných a stredných školách v Trnave bolo aj trávenie voľného času. Respondenti mali možnosť vybrať viacero odpovedí, čo umožnilo komplexnejší pohľad na rôznorodosť voľnočasových preferencií mladých ľudí. Zistenia poukazujú na dominantné formy trávenia voľného času, ako aj na medzery v ponuke aktivít, ktoré by mohli byť impulzom pre rozvoj politik mládeže v meste.



## Najčastejšie formy trávenia voľného času

Najčastejšie respondenti uviedli, že trávia voľný čas doma (26,6 %), čo môže reflektovať viacero faktorov: preferenciu pohodlia a bezpečia domáceho prostredia, obmedzenú dostupnosť atraktívnych možností v okolí, ako aj nižšiu motiváciu zapájať sa do organizovaných či komunitných aktivít. Tento údaj môže naznačovať potenciálne riziko pasivity či sociálnej izolácie, ale aj potrebu lepšej ponuky aktivít v blízkosti bydliska.

Druhou najčastejšou odpoveďou bola aktivita v prírode (18,5 %), čo možno hodnotiť ako veľmi pozitívne. Tento výsledok poukazuje na stále silné prepojenie mladých ľudí s prírodným prostredím a potvrdzuje význam zachovania a rozširovania zelených plôch, parkov a voľne prístupných prírodných zón v meste. Podporu si zaslúžia aj outdoorové programy a environmentálne aktivity.

Na treťom mieste sa umiestnilo voľnočasové športovanie (18,0 %), čo naznačuje, že šport je významnou súčasťou života mladých. Zároveň však iba 8,5 % respondentov

uviedlo, že navštevujú športový klub, čo poukazuje na preferenciu neformálnych, neorganizovaných športových aktivít. Dôvodom môžu byť finančné bariéry, obmedzená dostupnosť organizovaných tréningov alebo potreba väčšej flexibility.

### **Stredne zastúpené formy trávenia voľného času**

Medzi menej frekventované, no stále relevantné aktivity patrí návšteva športových klubov (8,5 %), knižníc (3,5 %), kultúrnych podujatí (3,7 %) a umeleckých škôl typu ZUŠ (3,4 %). Táto skupina odpovedí poukazuje na relatívne nízke zapojenie mládeže do formálneho kultúrneho a vzdelávacieho života mimo školského prostredia. Potenciálne bariéry môžu predstavovať slabšia propagácia, finančná nedostupnosť alebo kolízia s inými povinnosťami.

### **Nízka miera komunitného a občianskeho zapojenia**

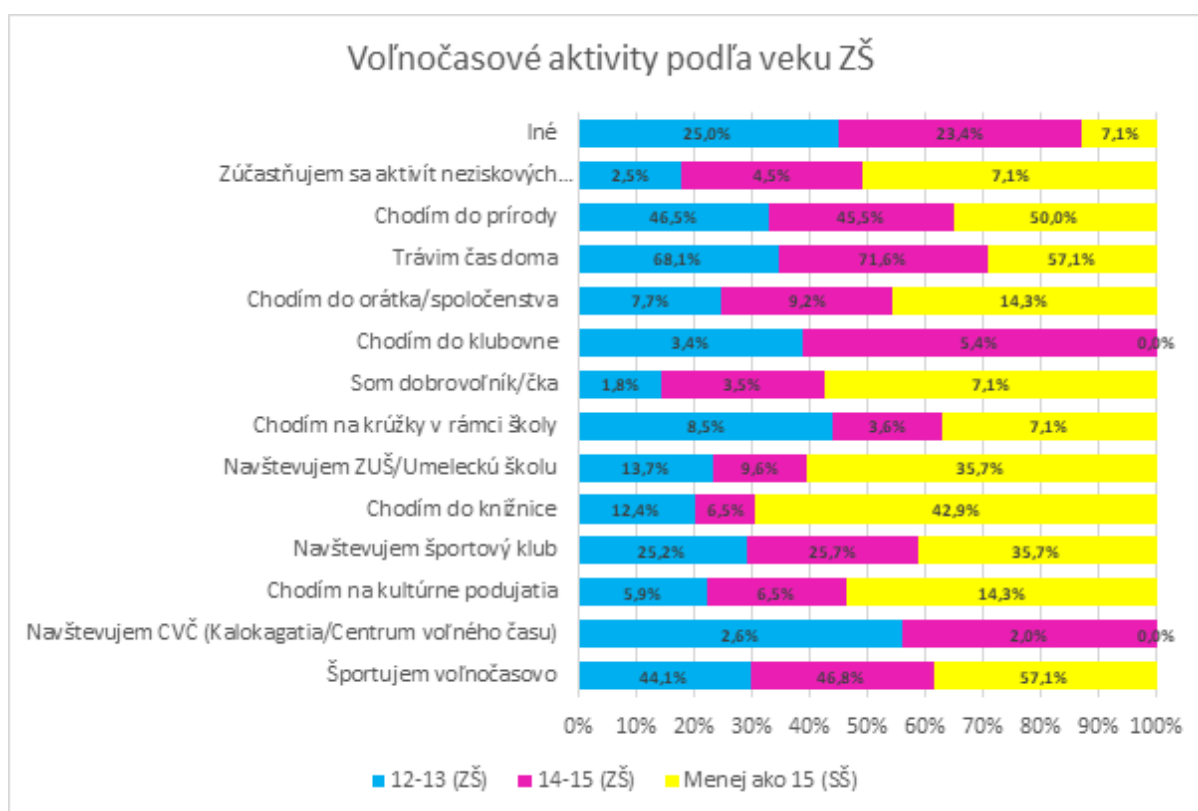
Za obzvlášť dôležitý poznatok možno považovať veľmi nízku mieru účasti na komunitných a občianskych aktivitách. Aktivity ako účasť na činnostiach neziskových organizácií (1,8 %), dobrovoľníctvo (1,7 %), návšteva centier voľného času (1,7 %) či účasť v mládežníckych spoločenstvách (2,8 %) sú v porovnaní s ostatnými výrazne menej zastúpené. **Ide o dôležité zistenie, ktoré signalizuje nielen nízku úroveň participácie mládeže na miestnej úrovni, ale aj značný nevyužitý potenciál v oblasti budovania občianskych kompetencií, sociálnej zodpovednosti a aktívneho občianstva.**

### **Odporúčania**

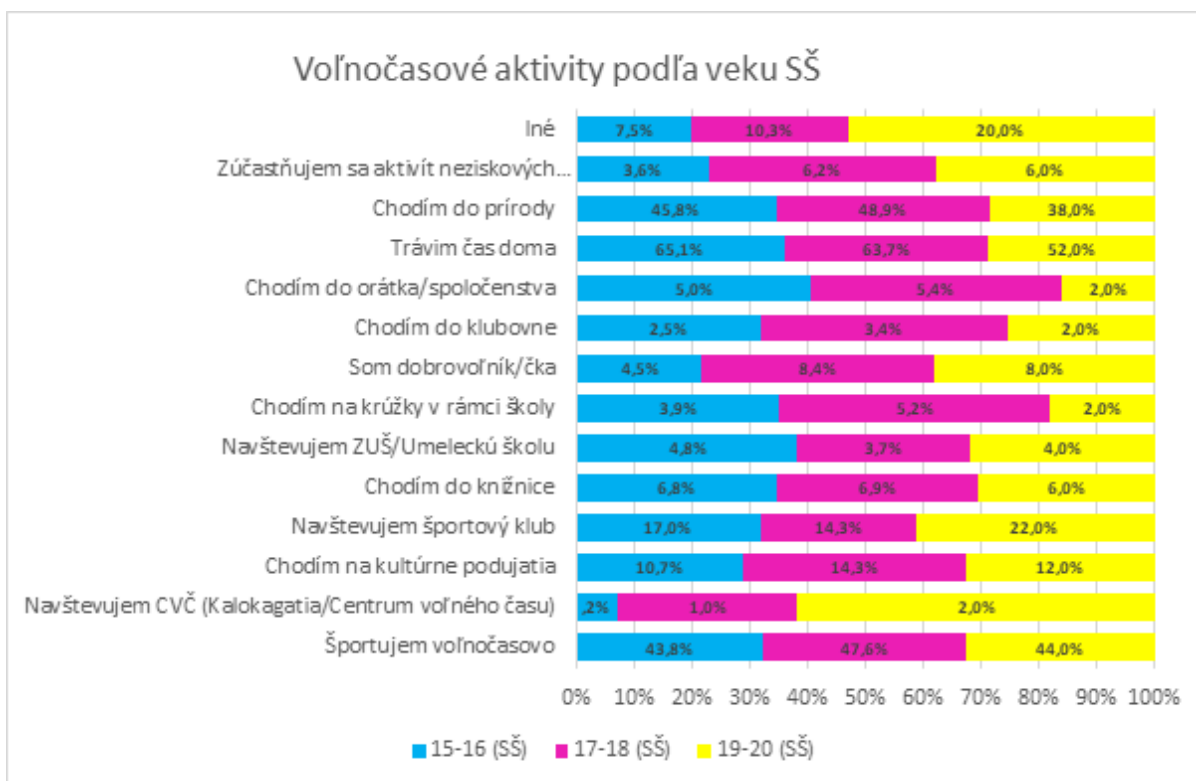
Výsledky ukazujú, že dominantné sú aktivity ako trávenie času doma, pobyt v prírode a voľnočasové športovanie. Hoci ide prevažne o pozitívne formy trávenia času, nízka miera zapojenia do organizovaných, komunitných a kultúrnych aktivít poukazuje na potrebu systematickej podpory tejto oblasti. Na základe výsledkov odporúčame:

1. **Rozšíriť ponuku atraktívnych voľnočasových aktivít** – s dôrazom na dostupnosť v rôznych mestských častiach a prispôsobenie programu záujmom mládeže.
2. **Znížiť finančné bariéry a podporiť flexibilné formy zapojenia** – najmä v oblasti športu, kultúry a remesiel.
3. **Zvýšiť informovanosť o možnostiach voľného času** – cez školy, sociálne siete, komunitné centrá alebo mestský online kalendár aktivít.
4. **Podporiť participáciu a občianske kompetencie mladých** – posilniť dobrovoľníctvo, mládežnícke kluby, komunitné aktivity a zapájanie mládeže do rozhodovacích procesov.
5. **Investovať do bezpečných, otvorených priestorov pre mladých** – kde sa môžu stretávať a tráviť čas aj bez formálneho členstva či výkonového tlaku.

## Vývoj voľnočasových aktivít podľa veku: prechody, útlmy a potenciály







Analýza odpovedí podľa vekových kategórií (žiaci ZŠ a študenti SŠ) ukazuje zreteľné trendy vo vývoji voľnočasových preferencií mládeže. Dáta naznačujú, že s pribúdajúcim vekom dochádza k poklesu záujmu o organizované aktivity a narastá tendencia tráviť čas v súkromí. Tento vývoj je dôležité zohľadniť pri plánovaní politik mládeže a nastavovaní vekovo prispôbených programov.

#### **Trávenie času doma: rastúci trend so starnutím mládeže**

Zatiaľ čo u najmladších respondentov (12–13 rokov) trávi doma voľný čas 68,6 %, u najstarších (19–20 rokov) je to už 82 %. Tento vývoj potvrdzuje, že s pribúdajúcim vekom sa mladí čoraz viac uzatvárajú do súkromného priestoru. Môže to byť dôsledok vyššieho školského alebo pracovného zaťaženia, ale aj nedostatku ponuky voľnočasových aktivít, ktoré by ich oslovili. Tento posun treba sledovať aj z hľadiska duševného zdravia a sociálnej izolácie.

#### **Chodenie do prírody: pozitívna tendencia, ktorá však s vekom slabne**

Mladší žiaci základných škôl deklarujú častejšie trávenie voľného času v prírode (46–50 %), no medzi najstaršími respondenti už klesá tento podiel na 38 %. To signalizuje klesajúci kontakt s prírodou s pribúdajúcim vekom, čo je varovný signál z hľadiska psychohygieny a kvality života. Programy, ktoré spájajú mládež s prírodou, by preto nemali byť určené len deťom, ale aj starším tínedžerom.

## **Športovanie: stabilný záujem naprieč vekmi**

Záujem o šport vo voľnom čase sa drží pomerne stabilne vo všetkých vekových kategóriách – od 44 % u najmladších až po rovnaký podiel u 19–20-ročných. Mierny vrchol nastáva vo veku 14–18 rokov. To naznačuje, že fyzická aktivita má v životoch mladých ľudí dôležité miesto. Väčšina športuje neorganizovane, čo potvrdzuje potrebu rozvíjať dostupné, flexibilné a nenákladné športovo-komunitné programy.

## **Formálne zájmové aktivity: prudký pokles v období dospievania**

Účasť na krúžkoch, ZUŠ či aktivitách CVČ zaznamenáva výrazný pokles so stúpajúcim vekom. Napríklad návštevnosť ZUŠ klesá z 13,7 % (12–13 rokov) na iba 2 % vo veku 19–20 rokov. Podobne klesá aj účasť na kultúrnych podujatiach a krúžkoch. To môže súvisieť s pocitom „vyrastania“ z týchto aktivít, ale aj s tým, že ponuka pre staršiu mládež je často obmedzená alebo nevhodne zacielená.

## **Dobrovoľníctvo a občianska angažovanosť: stále na okraji záujmu**

Dobrovoľnícke aktivity sú v odpovediach zastúpené veľmi nízko – iba 1,8–7,1 % naprieč všetkými vekovými kategóriami. Hoci v skupine 17–18 rokov vidíme mierny nárast záujmu, po vstupe do dospelosti (19–20 rokov) opäť klesá. Ide o výzvu, ktorá si vyžaduje dlhodobú a systematickú podporu: zavádzanie programov ako DofE, študentské samosprávy, participatívne rozpočty či dobrovoľnícke stáže.

## **Komunitné priestory a neformálne skupiny: veľký priestor na rozvoj**

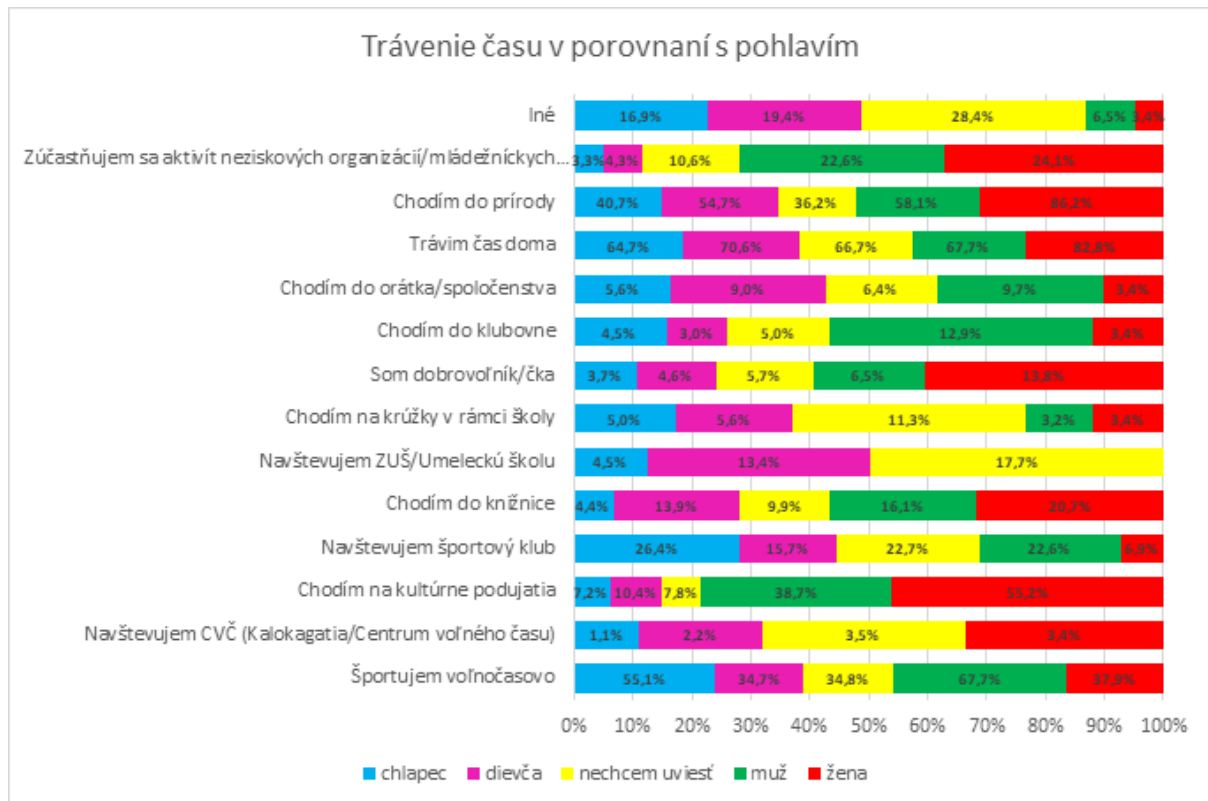
Účasť na aktivitách v klubovniach, komunitách, orátkach alebo neziskových organizáciách je plošne nízka (1–4 %), výnimku predstavuje veková skupina 14–15 rokov (14,3 % v orátku/spoločenstve). To naznačuje potenciál pre budovanie inkluzívnych komunitných priestorov, ktoré mladým poskytnú zázemie a príležitosti mimo školy.

## **Odporúčania na základe vekového vývoja**

- **Zachytiť prechod medzi ZŠ a SŠ:** V tomto období často dochádza k prerušeniu záujmu o mimoškolské aktivity. Je dôležité prispôbiť ponuku práve starším tínedžerom a mladým dospelým.
- **Podporiť komunitné a zážitkové učenie:** Takéto formy zapájania mladých by nemali byť viazané na výkon, ale na spoluprácu, bezpečné prostredie a priateľské vzťahy.
- **Rozšíriť programy pre vekovú skupinu 15–20 rokov:** Tradičné krúžky často nezodpovedajú ich potrebám. Chýba priestor „medzi školou a dospelosťou“.
- **Budovať kultúru dobrovoľníctva od skorého veku:** Viest' deti už od 12 rokov k zodpovednosti a záujmu o verejné dianie pomáha budovať aktívne občianstvo.

- **Prepojiť školy s organizáciami a komunitami:** Dlhodobé partnerstvá medzi školami a centrami voľného času, neziskovkami či mestom môžu priniesť stabilné zázemie pre rozvoj mládežníckych iniciatív.

Rodové rozdiely vo voľnočasových aktivitách: kľúčové zistenia a implikácie pre prax



Vo výskume sme sledovali, ako pohlavie ovplyvňuje spôsob trávenia voľného času u mladých ľudí na základných a stredných školách a u respondentov z radov verejnosti. Dáta sú rozdelené podľa piatich kategórií: chlapec, dievča, muž, žena a skupina „nechcem uviesť“. Výsledky ukazujú významné rodové rozdiely, ktoré by mali byť zohľadnené pri tvorbe politik a programov pre mládež.

### Trávenie času doma: preferencia dievčat a žien

Najvyšší podiel respondentiek, ktoré uviedli, že trávajú voľný čas doma, bol medzi dievčatami (70,6 %) a ženami (67,7 %). Chlapci (64,7 %) a muži (55,1 %) túto odpoveď volili menej často. Tento rozdiel môže reflektovať bezpečnostné obavy, obmedzené možnosti v okolí alebo spoločenské normy, ktoré viac podporujú domáci život u dievčat a žien.

### Pobyť v prírode: silná pozícia u dievčat

Najvyšší záujem o trávenie času v prírode prejavili dievčatá (54,7 %), nasledujú ženy (42,6 %), chlapci (40,7 %) a muži (36,2 %). Tieto výsledky ukazujú, že príroda má

vysoký potenciál ako neutrálna platforma pre všetky pohlavia – najmä pre dievčatá, ktoré v nej nachádzajú bezpečný a atraktívny priestor. Environmentálne a outdoorové programy môžu byť preto dôležitým mostom medzi záujmami oboch skupín.

### **Športovanie: doména chlapcov a mužov**

Najviac športujú chlapci (31,5 %) a muži (30,8 %), pričom dievčatá a ženy vykazujú výrazne nižšie hodnoty (okolo 15 %). Táto nerovnováha poukazuje na potrebu rozvíjať športové aktivity, ktoré sú inkluzívne, bezpečné a nekompetitívne, aby oslovili aj dievčatá a ženy.

### **Umelecké a komunitné aktivity: dominantné postavenie dievčat**

Dievčatá výrazne dominujú v aktivitách ako návšteva ZUŠ (43,4 % vs. 13,4 % chlapcov), účasť na krúžkoch (25,5 % vs. 13,6 %) či návšteva CVČ (22,2 % vs. 11,1 %). Tieto dáta potvrdzujú, že umelecké a komunitné formy trávenia voľného času sú atraktívnejšie pre dievčatá a ženy, čo je dôležité zohľadniť pri nastavovaní programov tak, aby sa do nich zapojili aj chlapci.

### **Kultúra a občianska angažovanosť: vedenie dievčat**

Dievčatá prejavujú vyššiu mieru záujmu aj v oblastiach ako návšteva knižnice (13,3 % vs. 4,9 % chlapcov) a dobrovoľníctvo (4,5 % vs. 3,7 %). Tieto formy aktivity poskytujú priestor pre rozvoj mäkkých zručností, kritického myslenia a občianskej angažovanosti – oblastí, ktoré môžu byť ďalej cieľovým spôsobom rozvíjané u všetkých pohlaví.

### **Skupina „nechcem uviesť“: vyššia miera izolácie?**

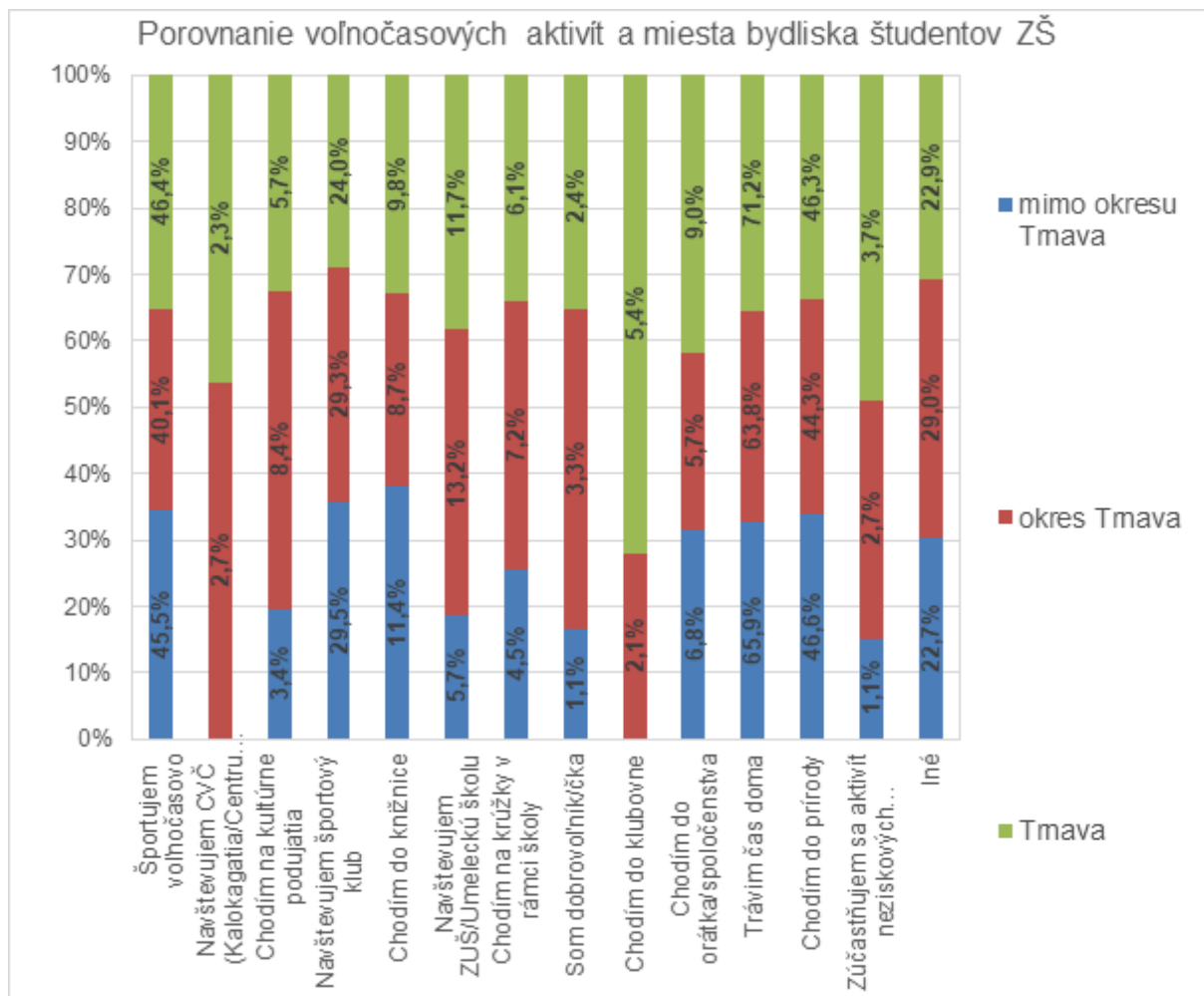
Respondenti, ktorí nechceli uviesť svoj rod, vykazovali vo všetkých položkách nižšiu mieru zapojenia do voľnočasových aktivít. Môže to odrážať malý počet respondentov v tejto skupine, ale aj vyššiu mieru sociálnej izolácie, nízku dôveru v prostredie alebo znížený pocit bezpečia. Táto skupina si zaslúži väčšiu pozornosť v ďalšom výskume a praxi.

### **Zhrnutie a odporúčania**

- Vo voľnočasových aktivitách existujú výrazné rodové rozdiely. Dievčatá a ženy častejšie trávia čas doma a zapájajú sa do kultúrnych, komunitných a vzdelávacích aktivít. Chlapci a muži dominujú v oblasti športu.
- Pri plánovaní programov je potrebné zohľadniť tieto rozdiely a navrhovať aktivity inkluzívne, ktoré reflektujú záujmy všetkých skupín.
- Odporúčame aplikovať **rodovo citlivý prístup** – vrátane spôsobu komunikácie, ponuky programov a prostredia, v ktorom sa aktivity odohrávajú.

- V prípade dievčat je možné ďalej rozvíjať participáciu v oblasti dobrovoľníctva, kritického myslenia a občianskeho zapojenia.
- V prípade chlapcov môže byť kľúčové prepojenie fyzických aktivít s inými formami učenia – napríklad cez športovo-zážitkové alebo technické projekty.

## Územné rozdiely v trávení voľného času mladých ľudí v Trnave a okolí



Voľnočasové správanie detí a mladých ľudí do veľkej miery odráža dostupnosť miestnych služieb, ponuku voľnočasových aktivít a dopravnú infraštruktúru. V nasledujúcej časti analyzujeme rozdiely medzi tromi skupinami žiakov základných škôl: tí, ktorí bývajú v meste Trnava, v okrese Trnava (vidiek) a mimo okresu Trnava.

### 1. Trnava – najvyššia pasivita aj najväčšie komunitné zapojenie

- Najvyšší podiel trávenia času doma (71,2 %), čo môže naznačovať buď pohodlie domáceho prostredia, alebo nižšiu motiváciu zapájať sa do aktivít mimo domova.

- Zároveň má Trnava najvyššie zastúpenie v:
  - návštevnosti klubovní (5,4 %) a orátok/spoločenstiev (9,0 %),
  - dobrovoľníckych aktivitách (3,7 %),
  - aktivitách neziskových a mládežníckych organizácií (3,7 %).
- V umeleckých aktivitách (ZUŠ: 11,7 %) aj v knižniciach (9,8 %) dosahuje Trnava mierne vyššie hodnoty než okres.

#### Interpretácia:

Trnavskí žiaci síce trávajú veľa času doma, no zároveň majú najširší prístup k formám komunitného zapojenia. Mesto ponúka inštitúcie a priestory, ktoré sú geograficky aj časovo dostupné, čo umožňuje zapájanie sa do rôznych aktivít.

### 2. Okres Trnava – priemerná aktivita s náznakmi pasivity

- Trávenie času doma je vysoké (63,8 %), no nižšie než v Trnave.
- Najväčší záujem v porovnaní s ostatnými skupinami je o:
  - návštevu ZUŠ (13,2 %),
  - chodeniu na školské krúžky (7,2 %),
  - kultúrne podujatia (8,4 %).
- Dobrovoľníctvo (3,3 %) a návšteva knižníc (8,7 %) je mierne vyššia ako priemer mimo okresu.

#### Interpretácia:

Vidiecke deti v okrese Trnava majú nižšiu mieru zapojenia do komunitných aktivít než žiaci v meste, no vykazujú najväčší záujem o umelecké a školské aktivity, ktoré sú im pravdepodobne dostupné v rámci obce alebo školy. Ich miera aktivity je vyvážená, no limitovaná dostupnosťou mimoškolských priestorov.

### 3. Mimo okresu Trnava – športovo a prírodne orientovaní, minimálne zapojenie

- Najviac športujú vo voľnom čase (45,5 %) a chodia do prírody (46,6 %), no zároveň:
  - trávajú najviac času doma (65,9 %),
  - takmer vôbec nenavštevujú CVČ (0 %),
  - nechodia do klubovní (0 %),
  - dobrovoľníctvo a účasť v neziskových organizáciách je na úrovni len 1,1 %.
- Kultúrne podujatia (3,4 %) a krúžky (4,5 %) sú taktiež veľmi slabo zastúpené.

#### Interpretácia:

Dochádzajúci žiaci mimo okresu Trnava vykazujú najnižšiu úroveň zapojenia do organizovaných a komunitných aktivít. Zameriavajú sa predovšetkým na individuálne

a dostupné aktivity – šport, prírodu a domáce prostredie. Účasť v aktivitách vyžadujúcich prítomnosť v Trnave je minimálna, čo môže byť spôsobené dopravnými bariérami a krátkym časom stráveným v meste.

### Zhrnutie rozdielov podľa miesta bydliska

Aktivita	Trnava	Okres Trnava	Mimo okresu
Trávim čas doma	71,2 %	63,8 %	65,9 %
Športujem voľnočasovo	46,4 %	40,1 %	45,5 %
Chodím do prírody	46,3 %	44,3 %	46,6 %
Dobrovoľníctvo	3,7 %	2,7 %	1,1 %
CVČ	2,3 %	2,7 %	0 %
Kultúra	5,7 %	8,4 %	3,4 %
Klubovňa	5,4 %	2,1 %	0 %

### Odporúčania podľa lokality

#### Trnava:

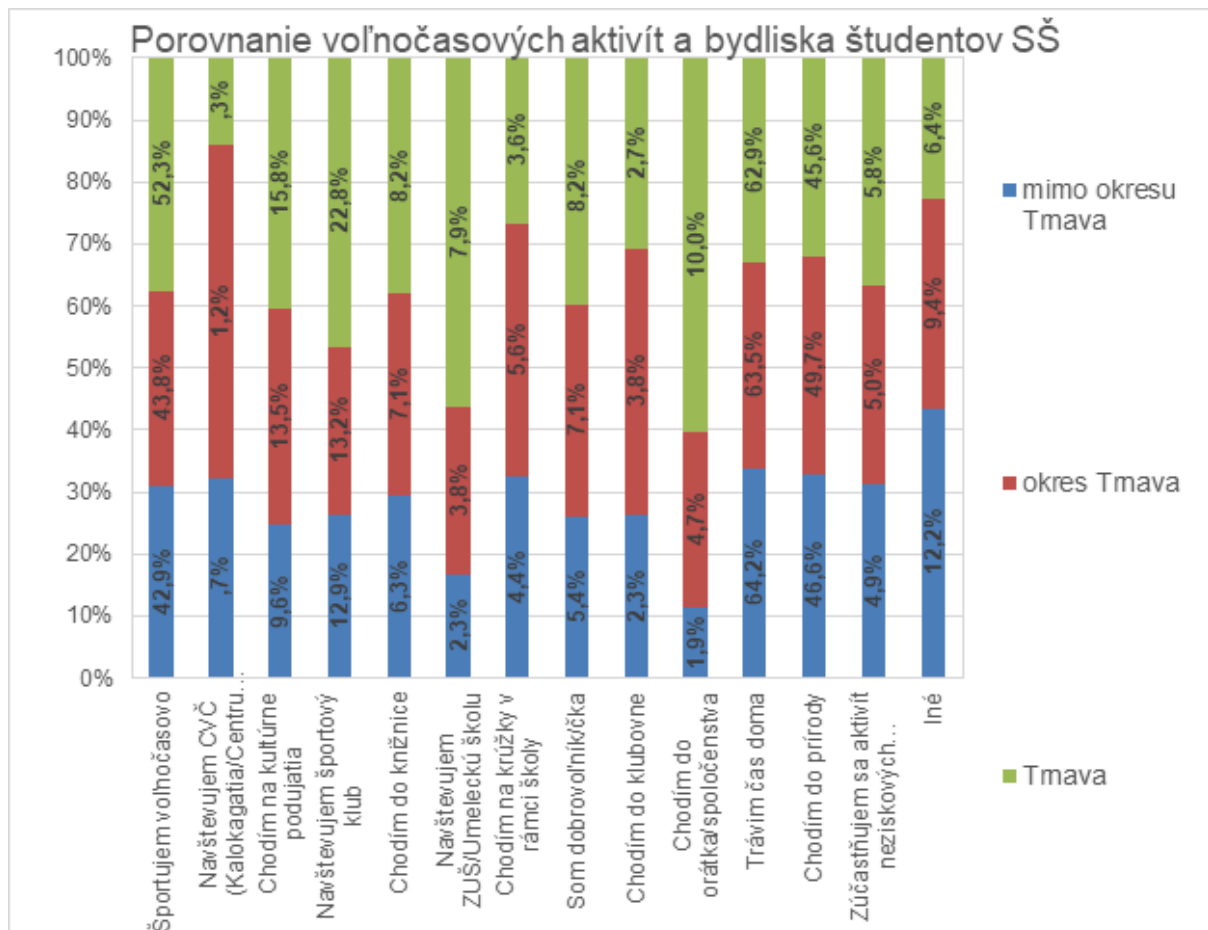
- Využiť existujúcu infraštruktúru na budovanie programov, ktoré žiakov motivujú viac vychádzať z domáceho prostredia.
- Podporiť komunitné centrá a dobrovoľnícke programy – majú tu dobrý potenciál.

#### Okres Trnava (vidiek):

- Zaviesť mobilné alebo satelitné formy krúžkov v obciach.
- Podporiť spoluprácu škôl so ZUŠ a centrami voľného času.
- Zlepšiť dopravnú dostupnosť do mesta.

#### Mimo okresu Trnava:

- Ponúkať aktivity priamo v školách počas vyučovania (namiesto po vyučovaní).
- Rozvíjať hybridné alebo digitálne formy mimoškolských aktivít.
- Vytvárať dostupné športovo-prírodné programy priamo v lokalitách alebo školských kluboch.



Podobne ako pri základných školách, aj medzi stredoškólákmi sú viditeľné rozdiely v tom, ako trávajú svoj voľný čas v závislosti od miesta bydliska. Účasť na aktivitách je ovplyvnená najmä geografickou dostupnosťou, záujmami a možnosťami dochádzky.

### 1. Trnava – najaktívnejší v športe a kultúre, mierne najnižšia pasivita

- **Najviac športujú vo voľnom čase (52,3%)** a zároveň **najviac navštevujú športové kluby (22,8%)** – ide o výrazne vyšší podiel ako v okrese či mimo neho.
- Vynikajú aj v kultúre:



- návšteva kultúrnych podujatí: 15,8 %,
- návšteva ZUŠ: 7,9 %,
- dobrovoľníctvo: 8,2 %.
- Najnižší podiel odpovede „trávim čas doma“ (62,9 %), hoci rozdiely medzi skupinami sú minimálne.

#### **Záver:**

Trnavskí stredoškóoláci využívajú širokú ponuku mestských možností, sú najaktívnejší v športe, kultúre aj občianskej participácii. Ich vyššia miera zapojenia súvisí s ľahkou dostupnosťou centier voľného času, kultúrnych priestorov aj organizácií.

### **2. Okres Trnava – kultúrne a komunitne mierne aktívny, silný kontakt s prírodou**

- **Druhá najvyššia účasť na kultúrnych podujatiach (13,5 %) a v ZUŠ (3,8 %).**
- Najvyšší podiel kontaktu s prírodou (49,7 %).
- Dobrovoľníctvo je na úrovni 7,1 %, čo je viac než mimo okresu.
- Účasť na krúžkoch (5,6 %) a klubovniach (3,8 %) je takisto mierne vyššia než inde.

#### **Záver:**

Mladí z vidieka majú síce limitovaný prístup k organizovaným mestským aktivitám, no ich účasť na kultúrnych a komunitných aktivitách je relatívne stabilná. Zároveň častejšie trávajú čas v prírode, čo odráža prostredie, v ktorom žijú.

### **3. Mimo okresu Trnava – vysoká pasivita, príroda a individuálne aktivity dominujú**

- **Najnižšia účasť takmer vo všetkých oblastiach:**
  - kultúrne podujatia (9,6 %),
  - ZUŠ (2,3 %),
  - dobrovoľníctvo (5,4 %),
  - CVČ (0,7 %),
  - krúžky (4,4 %).
- Najvyšší podiel trávenia času doma (64,2 %) a „iné“ odpovede (12,2 %).
- Výnimkou je príroda (46,6 %), kde sú na úrovni Trnavy.

#### **Záver:**

Študenti, ktorí dochádzajú z väčšej vzdialenosti, sa zapájajú do organizovaných

aktivít minimálne. Je pravdepodobné, že po vyučovaní nemajú možnosť zostať v meste, a preto dominujú individuálne, dostupné aktivity ako šport a pobyt v prírode.

### Zhrnutie rozdielov podľa miesta bydliska – SŠ

Aktivita	Trnava	Okres Trnava	Mimo okresu
Šport voľnočasovo	<b>52,3 %</b>	43,8 %	42,9 %
Športový klub	<b>22,8 %</b>	13,2 %	12,9 %
Kultúrne podujatia	<b>15,8 %</b>	13,5 %	9,6 %
ZUŠ	<b>7,9 %</b>	3,8 %	2,3 %
Dobrovoľníctvo	<b>8,2 %</b>	7,1 %	5,4 %
Krúžky	3,6 %	<b>5,6 %</b>	4,4 %
Príroda	45,6 %	<b>49,7 %</b>	46,6 %
Čas doma	62,9 %	63,5 %	<b>64,2 %</b>

### Odporúčania pre intervencie – stredoškóľáci

#### Pre mesto Trnava:

- Pokračovať v podpore kultúry, športu a dobrovoľníctva pre starších tínedžerov.

- Ponúkať pokročilejšie formy zapojenia – študentské médiá, workshopy, mládežnícke rady.

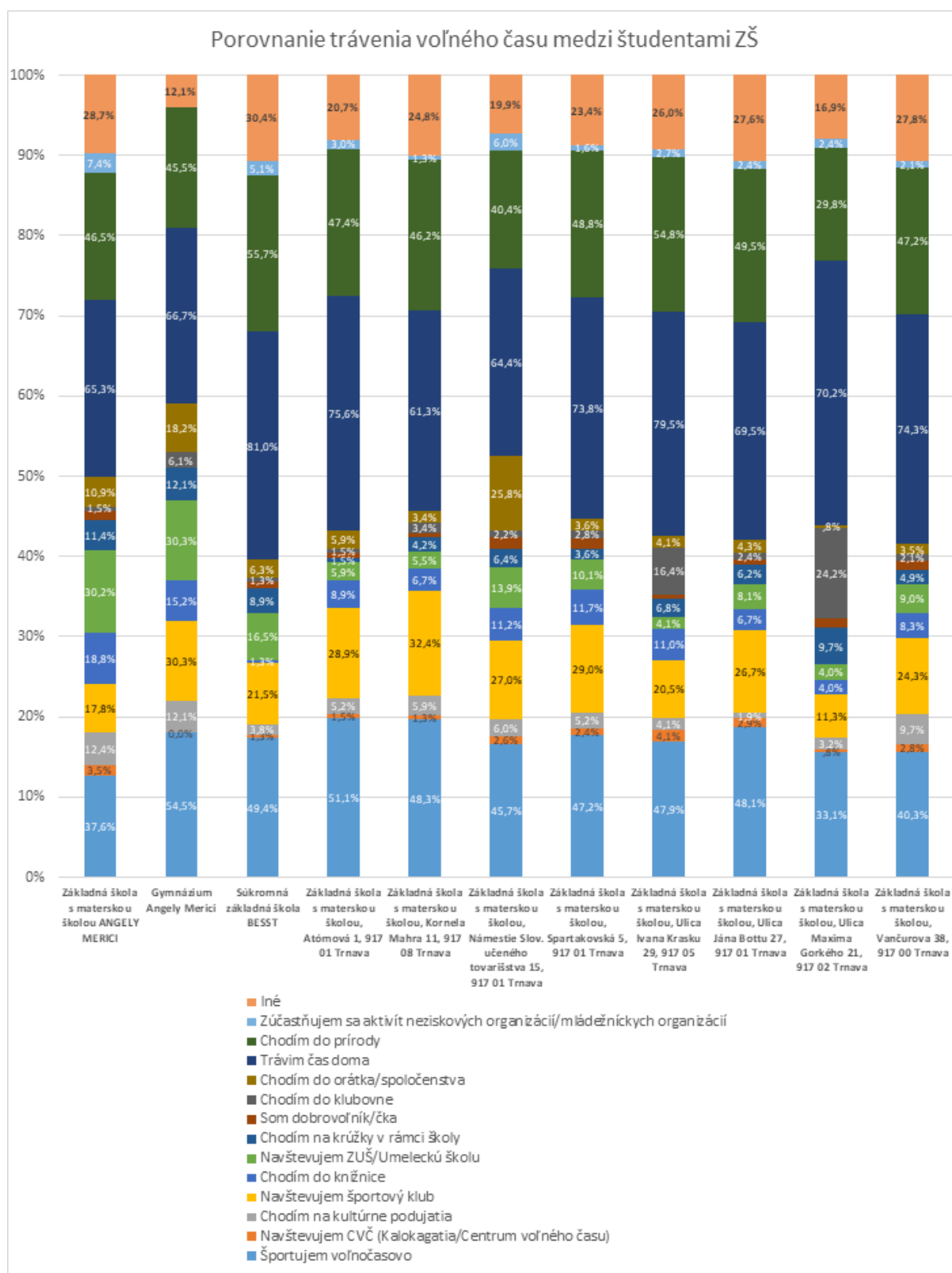
**Pre okres Trnava:**

- Podporiť environmentálne programy a kultúrne výjazdy do Trnavy.
- Spolupracovať s obcami na rozšírení mimoškolských možností (napr. remeselné dielne, debatné kluby).

**Pre dochádzajúcich študentov (mimo okres):**

- Organizovať aktivity v rámci vyučovania alebo hneď po ňom, aby sa mohli zúčastniť pred odchodom domov.
- Vytvárať hybridné možnosti (napr. online dobrovoľnícke výzvy, dištančné školské médiá).
- Posilniť individuálny mentoring alebo peer-to-peer projekty, ktoré možno realizovať aj na diaľku.

## Porovnanie trávenia voľného času medzi ZŠ



Na tomto poslednom grafe vidíme **porovnanie trávenia voľného času medzi študentami základných škôl (ZŠ) v Trnave a okolí**, pričom každá vertikálna skupina predstavuje jednu školu. Dáta sú rozdelené podľa typov aktivít, čo nám

umožňuje identifikovať rozdiely v správaní žiakov medzi školami – teda **aké formy voľnočasových aktivít dominujú na ktorej škole a v čom sa odlišujú.**

### **1. Trávenie času doma – dominantné naprieč školami**

- V každej škole je najväčšia časť žiakov v kategórii „**Trávim čas doma**“ (tmavomodrá).
- Najvyšší podiel:
  - ZŠ s MŠ Spartakovská (79,5 %)
  - ZŠ s MŠ Jiráskova (74,3 %)
  - ZŠ s MŠ Kornela Mahra (75,6 %)
- Nižší podiel:
  - Gymnázium Angely Merici (44,5 %)
  - ZŠ s MŠ Angely Merici (35,3 %)

#### **Interpretácia:**

Vo väčšine verejných škôl je pobyt doma najsilnejšou formou trávenia času. V súkromných a cirkevných školách je tento podiel výrazne nižší, čo môže súvisieť s vyššou aktivizáciou žiakov mimo vyučovania alebo ponukou mimoškolských programov.

### **2. Chodenie do prírody – významný rozlišovací faktor**

- V niektorých školách je „chodím do prírody“ druhou najsilnejšou aktivitou (napr. ZŠ BESST, ZŠ s MŠ J. Bottu, ZŠ s MŠ Spartakovská).
- V iných školách, najmä v centre mesta, je jej podiel výrazne nižší.

Kontakt s prírodou môže byť ovplyvnený aj **lokalitou školy a rodinným zázemím** – napr. žiaci z okrajových častí majú lepší prístup k prírode. Ukazuje sa, že príroda je dôležitou, ale nerovnomerne prístupnou formou trávenia času.

### **3. Športovanie vo voľnom čase – najvyššie v niektorých školách**

- Najviac športujú žiaci:
  - ZŠ BESST (32,2 %)
  - ZŠ s MŠ Spartakovská (29 %)
  - ZŠ s MŠ Kornela Mahra (28,9 %)

#### **Interpretácia:**

Tieto školy majú buď športový zameraný program, alebo viac žiakov motivovaných k

pohybu. Ide o aktívnejšiu skupinu, ktorú by bolo možné zapojiť aj do zdravého životného štýlu a tímových projektov.

#### 4. Kultúra, ZUŠ, CVČ a krúžky – nižšie zastúpenie v priemere

- Vo väčšine škôl je zapojenie do CVČ, ZUŠ, krúžkov a kultúrnych podujatí **pod 10 %**.
- Výnimky:
  - ZŠ s MŠ Angely Merici (CVČ: 8,8 %, ZUŠ: 11,4 %)
  - Gymnázium Merici (CVČ: 6,1 %, krúžky: 16,5 %)
  - ZŠ BESST (CVČ: 9,5 %, krúžky: 21,5 %)

#### Interpretácia:

Prítomnosť kvalitnej mimoškolskej ponuky (a jej využívanie) sa koncentruje na vybrané školy. Školy bez takejto podpory vykazujú výrazne nižšiu mieru kultúrnej alebo rozvojovej aktivity.

#### 5. Dobrovoľníctvo a neziskové organizácie – takmer neviditeľné

- Aktivita „zúčastňujem sa aktivít neziskových organizácií“ sa pohybuje medzi **0–3 %** takmer vo všetkých školách.
- Dobrovoľníctvo a občianska angažovanosť sú prakticky **mimo bežného života žiakov**.

#### Interpretácia:

Dobrovoľníctvo sa ešte nestalo prirodzenou súčasťou života detí na ZŠ. Je potrebné **budovať túto oblasť systematicky – cez školy, učiteľov a partnerské organizácie**.

#### Zhrnutie rozdielov medzi školami

- **Súkromné a cirkevné školy** (ZŠ BESST, ZŠ s MŠ a gymnázium Angely Merici) vykazujú **vyšší podiel aktívnych foriem trávenia času mimo domova** (šport, kultúra, CVČ, dobrovoľníctvo).
- **Verejné ZŠ v meste** majú výrazne **vyšší podiel trávenia času doma**, menej záujmových aktivít a nízky kontakt s komunitou.
- Niektoré verejné školy vynikajú v konkrétnych oblastiach (napr. príroda – Bottu, šport – Spartakovská), no celková ponuka voľnočasových príležitostí je

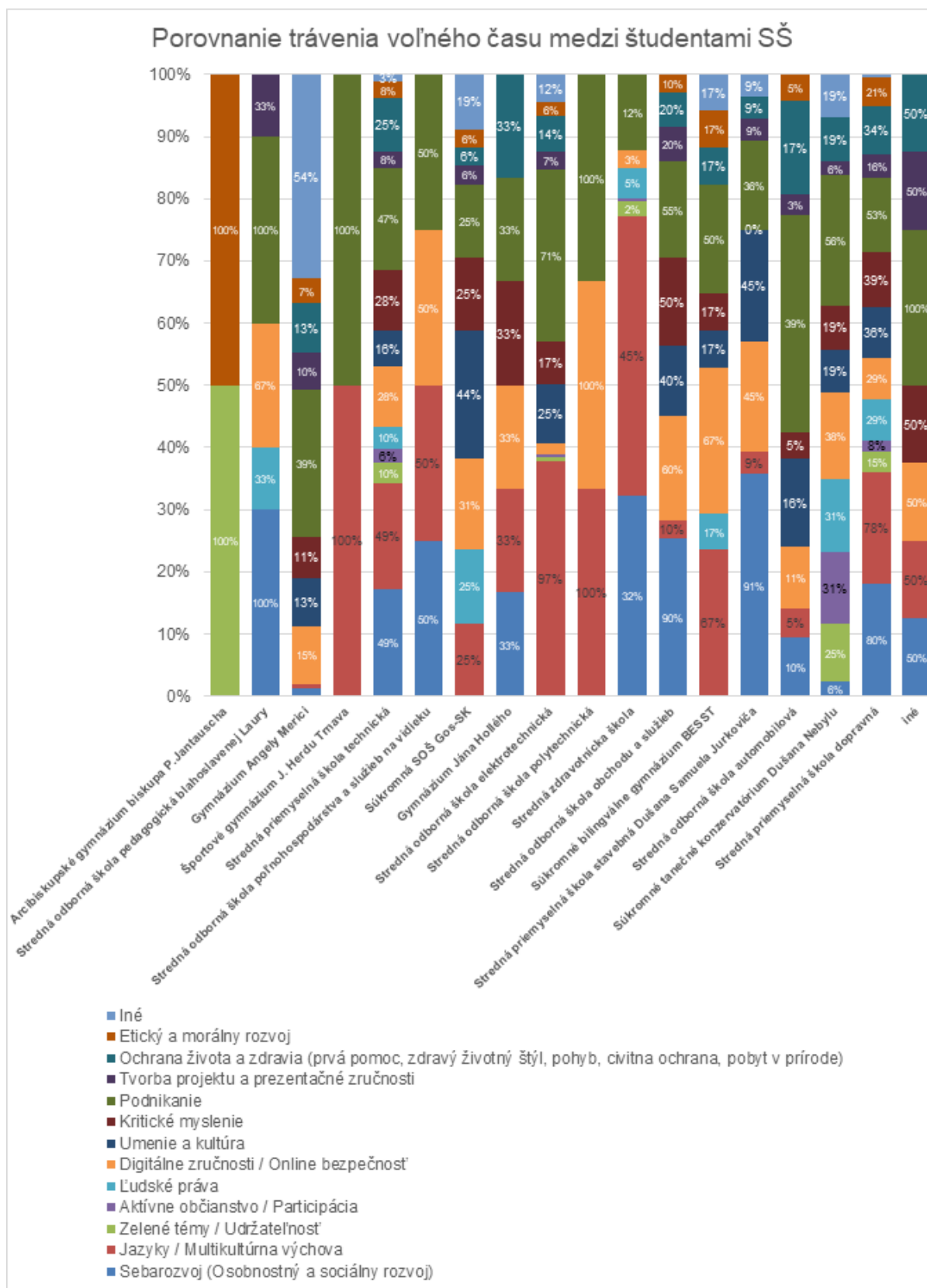
nerovnomerne rozložená.

## Odporúčania

1. **Zaviest' minimálnu garanciu mimoškolských aktivít** – každé dieťa by malo mať možnosť zapojiť sa do aspoň jednej zmysluplnej aktivity mimo vyučovania.
2. **Zvýšiť dostupnosť CVČ, ZUŠ a kultúrnych podujatí** – najmä v mestských častiach s nízkou mierou zapojenia.
3. **Zvýšiť prepojenie medzi školami a komunitami/neziskovkami** – pilotné projekty, školské programy dobrovoľníctva, projektové dni.
4. **Podporiť učiteľov v organizovaní krúžkov a mimoškolských projektov** cez motivačné programy alebo započítanie do pracovného úväzku.
5. **Zapojiť žiakov do plánovania aktivít a zohľadniť ich záujmy** – participácia zvyšuje záujem a zodpovednosť.

Tento graf porovnáva **spôsoby trávenia voľného času študentov stredných škôl (SŠ) podľa typu rozvoja, ktorý im tieto aktivity prinášajú**. Je to nadväzujúce na predchádzajúcu logiku: čo robia → čo im to dáva.

## Rozvojové oblasti spojené s voľnočasovými aktivitami študentov SŠ





Každý stĺpec predstavuje jednu strednú školu. Farebné zloženie ukazuje, **aké oblasti osobnostného alebo zručnostného rozvoja sa najčastejšie spájali s trávením voľného času** medzi študentmi konkrétnej školy.

### **Kľúčové postrehy z grafu**

#### **1. Ochrana zdravia a prírody (zelená farba) je najčastejšou oblasťou rozvoja:**

- Dominuje na väčšine škôl.
- Znamená, že voľnočasové aktivity sú u mnohých žiakov spojené s pohybom, pobytom vonku, alebo zdravým životným štýlom.

#### **2. Etický a morálny rozvoj (modrozelená) je silne prítomný na:**

- Arcibiskupské gymnázium, Gymnázium Angely Merici, Súkromné školy – tam, kde sú komunitné hodnoty výraznejšie prítomné.

#### **3. Tvorba projektov a prezentačné zručnosti (oranžová):**

- Znamená, že študenti týchto škôl sa viac zapájajú do aktivít s výstupmi, prezentáciami, tímovou spoluprácou.

#### **4. Kritické myslenie, podnikanie, digitálne zručnosti:**

- Vyskytujú sa len **v malom podiele a len na niektorých školách.**
- Upozorňuje to na to, že rozvoj týchto kľúčových kompetencií je skôr výnimočný než bežný.

#### **5. Sebarozvoj, jazyková a kultúrna výchova, aktívne občianstvo:**

- Vzácnne sa objavujú ako dominantna.
- Viac sa vyskytujú na gymnáziách s humanitným alebo jazykovým zameraním.

### **Zhrnutie trendov podľa typu školy**

#### **Gymnaziá**

- Dominujú hodnotové oblasti: etika, zdravie, čiastočne projekty.
- Môžu byť lídrami v prepojení vedomostí s reálnym životom.

## **SOŠ a odborné školy**

- Často majú silné zastúpenie zdravia, pohybu alebo projektovej práce.
- Potrebujú posilniť oblasti ako kritické myslenie, podnikanie, aktívne občianstvo.

## **Súkromné a cirkevné školy**

- Vyvážené spektrum rozvoja – často kombinujú etiku, kultúru a aj praktické zručnosti.

## **Odporúčania pre školy a samosprávu**

1. **Zamerať sa na vyvážený rozvoj** – podporiť školy v tom, aby okrem zdravia/pohybu rozvíjali aj podnikavosť, kritické myslenie a aktívne občianstvo.
2. **Posilniť digitálne zručnosti a mediálnu gramotnosť**, ktoré sa v grafe objavujú len minimálne.
3. **Ponúknuť voľnočasové programy** cielené na rôzne oblasti – napr. jazykové kluby, debatné krúžky, programovanie, dobrovoľnícke tímové výzvy.
4. **Zviditeľňovať zručnosti získané mimo vyučovania** – napr. formou „portfólií“ alebo „osobných rozvojových kariet“ pre študentov.
5. **Prepojiť školy so zriaďovateľom a komunitou** tak, aby sa voľnočasové aktivity stali súčasťou celkovej stratégie školy.

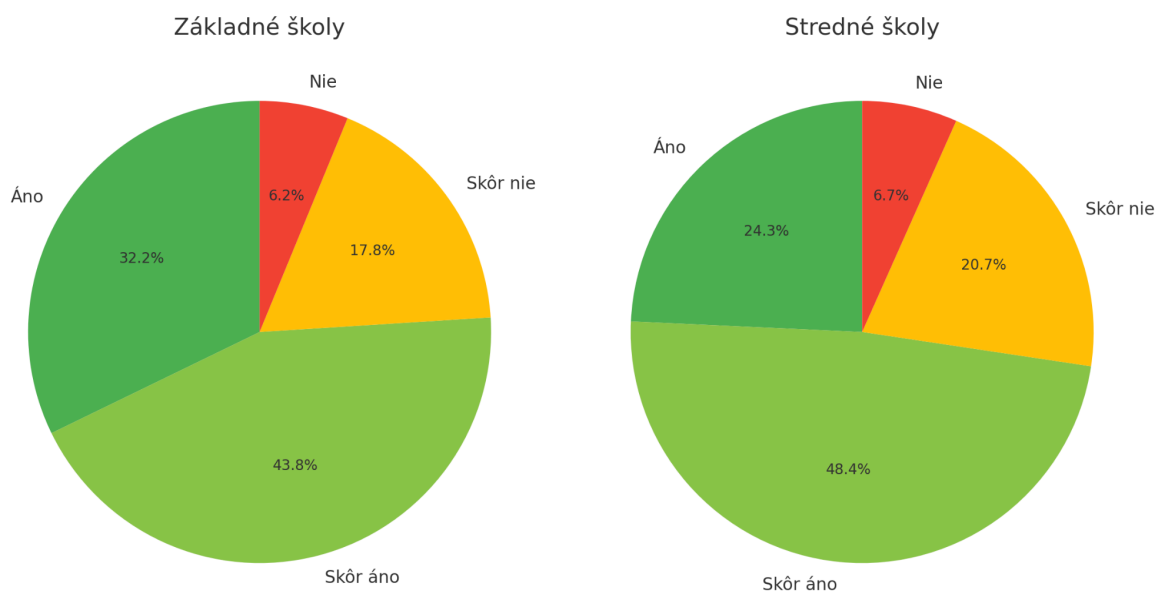
## **Zhrnutie trendov**

- Najviac mladých trávi voľný čas **doma alebo vo verejnom priestore** – často neorganizovane.
- **Aktívne formy (šport, príroda)** dominujú pred formálnymi inštitúciami (CVČ, ZUŠ).
- Len **malá časť mladých využíva komunitné priestory, kluby alebo zapája sa do organizovaných činností**.
- Existuje **viditeľná skupina pasívnych alebo neangažovaných mladých**, ktorí nemajú vytvorené zdravé návyky.

## Odporúčania

1. **Rozšíriť a zatraktívniť voľnočasové priestory pre mladých** – vytvoriť bezpečné, zábavné a neformálne miesta, kde môžu byť sami sebou.
2. **Podporovať aktívne a komunitné formy trávenia času** – šport, prírodu, kluby, orátka a verejné aktivity pre všetky vrstvy.
3. **Pracovať s pasívnou skupinou** – cieľiť intervencie na tých, ktorí zostávajú doma alebo nikam nechodia.
4. **Zviditeľňovať formálne ponuky** (CVČ, krúžky, ZUŠ) cez mladých ambasádorov, sociálne siete, priamo na školách.
5. **Spájať komunitné iniciatívy s mestom a školami** – mládežnícke zóny, participatívne programy, diskusné kluby, dobrovoľníctvo.

## Ponuka voľnočasových aktivít v TT „Myslíš, že je v Trnave dostatok možností na zmysluplné trávenie voľného času?“



„Myslíš, že je v Trnave dostatok možností na zmysluplné trávenie voľného času?“

### Výsledky – Základné školy (ZŠ)

Celkový počet odpovedí: **1 096**

- **Áno** – 353 odpovedí (32,2 %)
- **Skôr áno** – 480 odpovedí (43,8 %)
- **Skôr nie** – 195 odpovedí (17,8 %)
- **Nie** – 68 odpovedí (6,2 %)

**Pozitívne hodnotenie (áno + skôr áno): 76 %**

**Negatívne hodnotenie (skôr nie + nie): 24 %**

### Výsledky – Stredné školy (SŠ)

Celkový počet odpovedí: **1 096**

- **Áno** – 266 odpovedí (24,3 %)
- **Skôr áno** – 530 odpovedí (48,4 %)
- **Skôr nie** – 227 odpovedí (20,7 %)
- **Nie** – 73 odpovedí (6,7 %)

**Pozitívne hodnotenie (áno + skôr áno): 72,7 %**

**Negatívne hodnotenie (skôr nie + nie): 27,3 %**

### Komentár a interpretácia

Z odpovedí vyplýva, že **väčšina žiakov – tak základných, ako aj stredných škôl – považuje ponuku voľnočasových aktivít v Trnave za dostatočnú**. Najčastejšou odpoveďou v oboch skupinách bolo „skôr áno“, čo naznačuje mierne pozitívne hodnotenie, no zároveň aj priestor na zlepšenie.

Rozdiely medzi skupinami:

- **Žiaci ZŠ** majú mierne pozitívnejší pohľad (76 % pozitívnych odpovedí) ako **študenti SŠ** (72,7 %).
- U **stredoškôľakov** je vyšší podiel odpovedí „skôr nie“, čo môže naznačovať, že s rastúcim vekom a nárokmi mladí očakávajú širšiu a atraktívnejšiu ponuku voľnočasových aktivít.

Na základe analýzy otvorených odpovedí žiakov a študentov k otázke „Čo by si v Trnave ešte chcel/a na trávenie voľného času?“ sa dajú identifikovať viaceré

konkrétne návrhy a potreby. Odpovede obsahovali množstvo nápadov, z ktorých mnohé sa opakovali a dajú sa zhrnúť do nasledovných hlavných tematických okruhov a odporúčaní:

### **Najčastejšie odporúčania a návrhy:**

#### **1. Športové aktivity a priestory:**

- **Motokáry** (25x)
- **Futbal**, vrátane „hrať futbal“ (30x spolu)
- **Volejbal** (11x), **Plávanie, vodné pólo** (spolu vyše 18x)
- **Skatepark** (11x)
- **Motocross** (7x)
- **Airsoft** (18x)
- **Bicyklovanie a jazdenie na koni** (15x)

#### **2. Kultúrne a spoločenské podujatia:**

- **Koncerty a párty** (spolu viac než 25x)
- **Divadlo, kino** a ďalšie kultúrne podujatia (často implicitne)
- **Karaoke, hudobné aktivity**

#### **3. Oddychové a voľnočasové zóny:**

- Viacerí navrhli „miesto na oddych“, **viac zelene, relaxačné zóny** či „kaviareň pre mladých“.
- **Starbucks, zmrzlina, nakupovanie** – návrhy zamerané na komunitné trávenie času

#### **4. Špecializované centrá a záujmové kluby:**

- **Tréningové centrum** pre hokej alebo fitness (napr. vonkajšie fitko)
- **Kreslenie, výtvarné aktivity**
- **Jazykové kurzy**, workshopy, pingpong, technické krúžky

### **Komentár k odpovediam:**

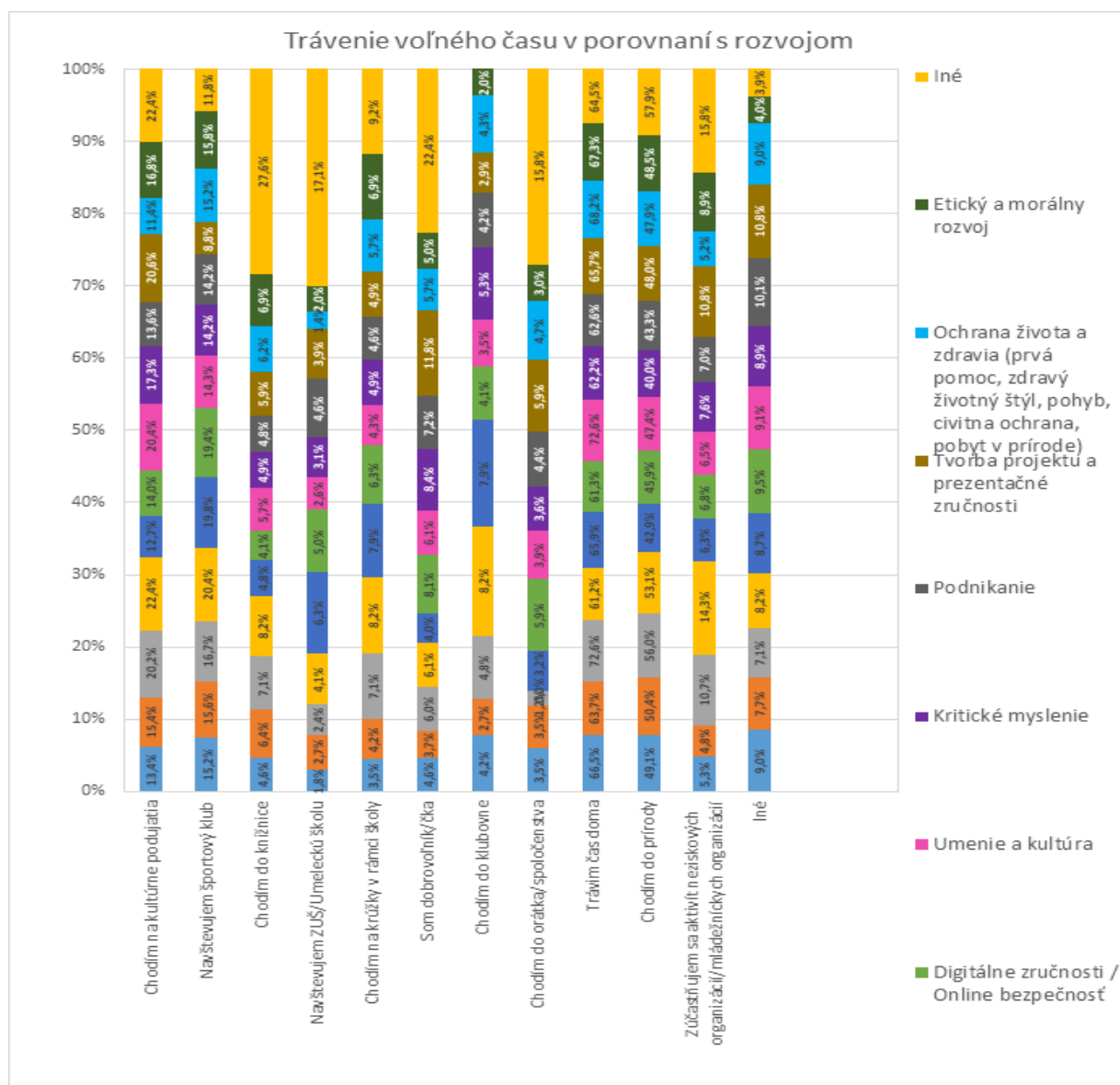
- **Praktický a realistický pohľad mladých:** mnohé odpovede sú veľmi konkrétne (napr. „tréningové centrum pre hokej“, „motokárová hala“, „skatepark“), čo svedčí o ich dobrej orientácii v tom, čo v meste reálne chýba.
- **Silný dopyt po športovej infraštruktúre:** okrem tradičných športov ako futbal, volejbal a plávanie sa často objavovali aj netradičné športy ako airsoft, motocross či jazda na koni, čo naznačuje potrebu diverzifikovanej ponuky.

- **Záujem o spoločenské a kultúrne aktivity:** návrhy na koncerty, párty, spoločenské zóny či „miesto kde sa len dá byť s kamarátmi“ signalizujú, že mladým často chýba bezpečný a inkluzívny priestor pre komunitné stretávanie.
- **Niektorí respondenti zároveň uviedli, že im nič nechýba** („všetko čo potrebujem je tu“, „nič mi nechýba“) – tieto odpovede sú však v menšine, častejšie sa opakuje potreba nových možností.

#### **Odporúčania pre mesto Trnava:**

- Zvážiť **výstavbu alebo podporu existujúcich športových centier**, vrátane menších projektov ako je skatepark, outdoorové fitko alebo motokárová dráha.
- Podporiť **mládežnícke centrá** s voľným vstupom, kde by sa mohli organizovať koncerty, workshopy či komunitné akcie.
- Rozšíriť ponuku **neformálneho vzdelávania** (jazykovky, tvorivé dielne, technické aktivity).
- Zapojiť mladých do plánovania verejných priestorov a **pravidelne zisťovať ich potreby**.

## Rozvojový potenciál voľnočasových aktivít: prepojenie so záujmom o sebarozvoj



Graf znázorňuje mieru prepojenia medzi konkrétnymi formami trávenia voľného času a rozvojovými oblasťami, ktoré mladí považujú za dôležité. Analýza ukazuje, že nie všetky aktivity automaticky vedú k rozvoju tých oblastí, po ktorých mladí túžia – a naopak, viaceré aktivity majú potenciál, ktorý nie je naplno využitý.

**Šport a pobyt v prírode** (napr. "chodím do prírody", "navštevujem športový klub", "športujem") sú silne spojené s oblasťami ako:

- **ochrana života a zdravia** (pohyb, zdravý životný štýl),

- **etický a morálny rozvoj** (tímovosť, fair play), ale menej s kritickým myslením, digitálnymi zručnosťami či podnikavosťou. To naznačuje, že fyzicky aktívni mladí môžu potrebovať dodatočnú stimuláciu v intelektuálnych oblastiach rozvoja.

**Kultúrne a umelecké aktivity** (napr. ZUŠ, krúžky, CVČ, knižnice, kultúrne podujatia) podporujú predovšetkým:

- **umenie a kultúru,**
- **kritické myslenie,**
- **tvorivosť a vyjadrovanie.** Tieto aktivity by mohli byť efektívne využité ako priestor pre rozvoj mediálnej gramotnosti, schopnosti argumentácie či hodnotového rámca. Výrazne súvisia aj s **etickým rozvojom** a posilňovaním empatie.

**Dobrovoľnícke a komunitné aktivity** (napr. neziskové organizácie, orátko, klubovne) majú najsilnejšie prepojenie s:

- **projektovým manažmentom a prezentačnými zručnosťami,**
- **kritickým myslením,**
- **etickým rozvojom a občianskou angažovanosťou.** Tieto priestory fungujú ako silné "laboratórium hodnôt", kde si mladí môžu bezpečne vyskúšať zodpovednosť, tímovú spoluprácu či verejné vystupovanie. Napriek tomu sú tieto aktivity málo využívané – potenciál nie je naplno rozvinutý.

### Záverečné odporúčania

1. **Prepojiť záujmy mladých so zmysluplnými aktivitami** – napr. ak sa chcú rozvíjať v oblasti kritického myslenia, ponúknuť im diskusné kluby, školské médiá či debatné krúžky.
2. **Využiť existujúce aktivity ako nosiče hodnôt a zručností** – šport ako nástroj inklúzie, umenie ako cesta k empatii, dobrovoľníctvo ako tréning podnikavosti.
3. **Cieľiť na menej rozvinuté oblasti** – ako je digitálna bezpečnosť, podnikanie či projektové zručnosti – prostredníctvom zábavných a dostupných formátov.
4. **Zviditeľniť pozitívne príklady** – mladých, ktorí sa už zapájajú a rozvíjajú, aby slúžili ako inšpirácia pre ostatných.
5. **Zapájať mladých do plánovania rozvojových programov** – participácia nie je len cieľom, ale aj cestou k väčšej motivácii a prepojeniu obsahu s ich reálnymi potrebami.



# SEBAROZVOJ

Z odpovedí vyplýva, že mladí ľudia v Trnave majú najväčší záujem rozvíjať sa v oblastiach, ktoré sú prakticky využiteľné, súvisia s ich osobnostným rastom a kariérom rozvojom. Najviac respondentov uviedlo, že by sa chceli vzdelávať v oblasti **jazykov a multikultúrnej výchovy (18,1 %)**, nasledovalo **podnikanie (16,0 %)** a **sebarozvoj – osobnostný a sociálny rozvoj (15,9 %)**. Tieto výsledky naznačujú, že mladí kladú dôraz na schopnosti, ktoré im môžu pomôcť uplatniť sa na trhu práce, komunikovať v globálnom kontexte a zároveň lepšie porozumieť sebe a iným.

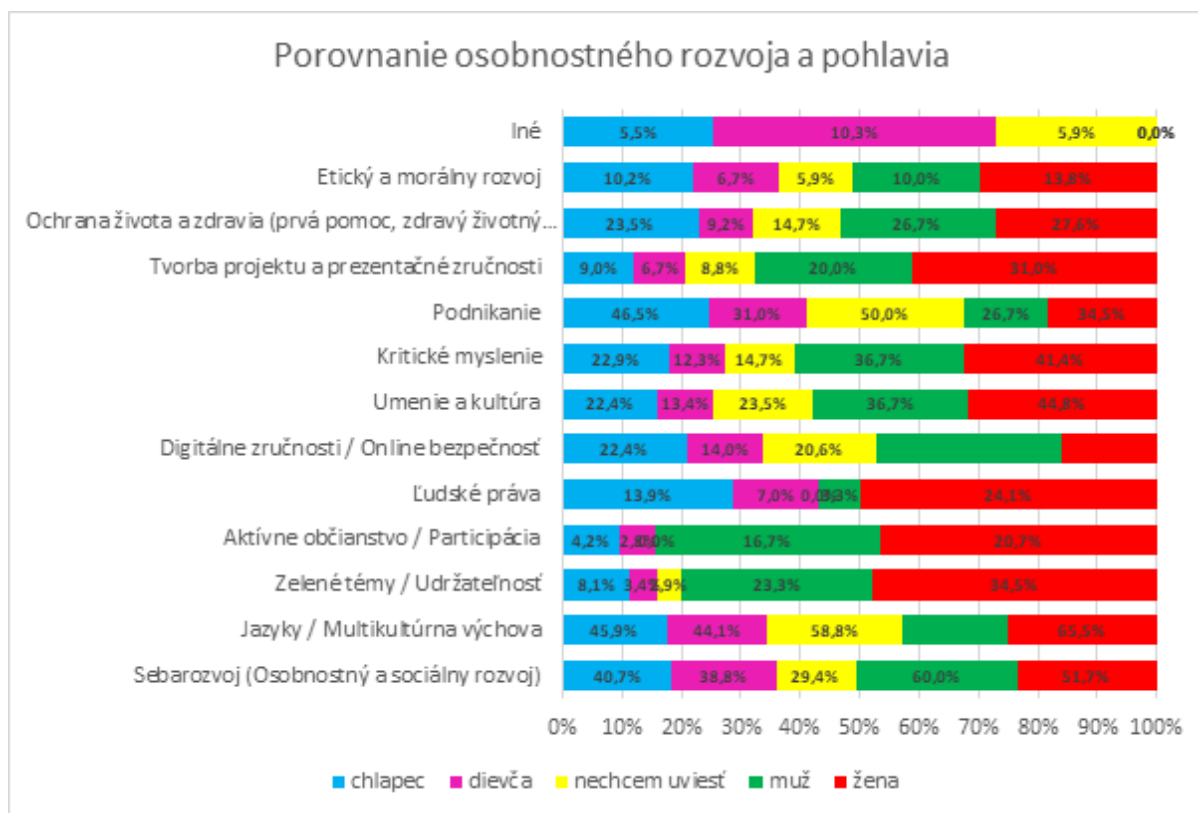


Silný záujem sa prejavil aj pri témach ako **umenie a kultúra (8,1 %)**, **kritické myslenie (7,9 %)**, **digitálne zručnosti a online bezpečnosť (7,8 %)** a **ochrana života a zdravia (7,4 %)**. Tieto oblasti odrážajú potrebu rozvoja mäkkých aj technických zručností a záujem o vlastnú pohodu a bezpečnosť v offline aj online svete.

Naopak, **najnižší záujem bol o témy ako aktívne občianstvo a participácia (1,7 %)**, **zelené témy a udržateľnosť (2,9 %)** či **etický a morálny rozvoj (3,5 %)**. Hoci ide o spoločensky dôležité témy, mladí ich vnímajú ako menej atraktívne alebo menej prioritné v porovnaní s osobnostnými či kariéromými témami.

Tieto výsledky môžu slúžiť ako podklad pre tvorbu vzdelávacích a rozvojových programov, ktoré budú lepšie reagovať na potreby a záujmy mladých – **spojiť praktický rozvoj so spoločenskými hodnotami**, napríklad cez workshopy o **udržateľnom podnikaní, jazykové vzdelávanie s prvkami interkultúrneho**

**dialógu, či digitálne zručnosti v kontexte bezpečnosti a participácie.** Takéto prepojenia môžu zvýšiť atraktivitu aj tých tém, ktoré momentálne stoja na okraji záujmu.



**Zhrnutie kľúčových rozdielov podľa pohlavia:**

**Dievčatá a ženy:**

- Majú silný záujem o **jazyky / multikultúrnú výchovu** (44,1 % dievčat, 65,5 % žien) a **umenie a kultúru** (44,8 % žien).
- Výrazne preferujú aj **kritické myslenie** (41,4 %) a **ľudské práva** (24,1 %).
- Viac ako muži či chlapci deklarujú záujem o **aktívne občianstvo** (20,7 %), **etiku a morálny rozvoj** (13,8 %) a **ochranu života a zdravia** (27,6 %).

Tieto oblasti často súvisia s **empatiou, medziludskými vzťahmi, spoločenským vnímaním a hodnotovými témami**, čo môže reflektovať ich voľnočasové preferencie ako čítanie, umenie, dobrovoľníctvo či diskusie.

**Chlapci a muži:**

- U chlapcov dominuje záujem o **podnikanie** (46,5 %) a **jazyky** (45,9 %), výrazný je aj **digitálny svet a online bezpečnosť** (22,4 %)
- Muži preferujú najmä **sebarozvoj** (60 %), **umenie a kultúru** (36,7 %), **kritické myslenie** (36,7 %) a **digitálne zručnosti** (33,3 %).

To poukazuje na **orientáciu na výkon, zručnosti a technologické zázemie**, ktoré sa odráža aj vo voľnočasových činnostiach ako hranie hier, práca s technológiami či športovo-zručnostné aktivity.

### **Zelené a hodnotové témy ostávajú okrajové**

Zelené témy / udržateľnosť, aktívne občianstvo či ľudské práva sú najmenej preferované oblasťami naprieč všetkými skupinami – čo môže naznačovať, že:

- **tieto témy sa vo voľnom čase mladých objavujú málo,**
- často chýba priame prepojenie s ich každodennými záujmami,
- môže byť potrebné **inovatívnejšie uchopenie týchto tém cez zážitkové formy, prepojené s ich životom** (napr. cez fast fashion, sociálne siete, influencerský obsah).

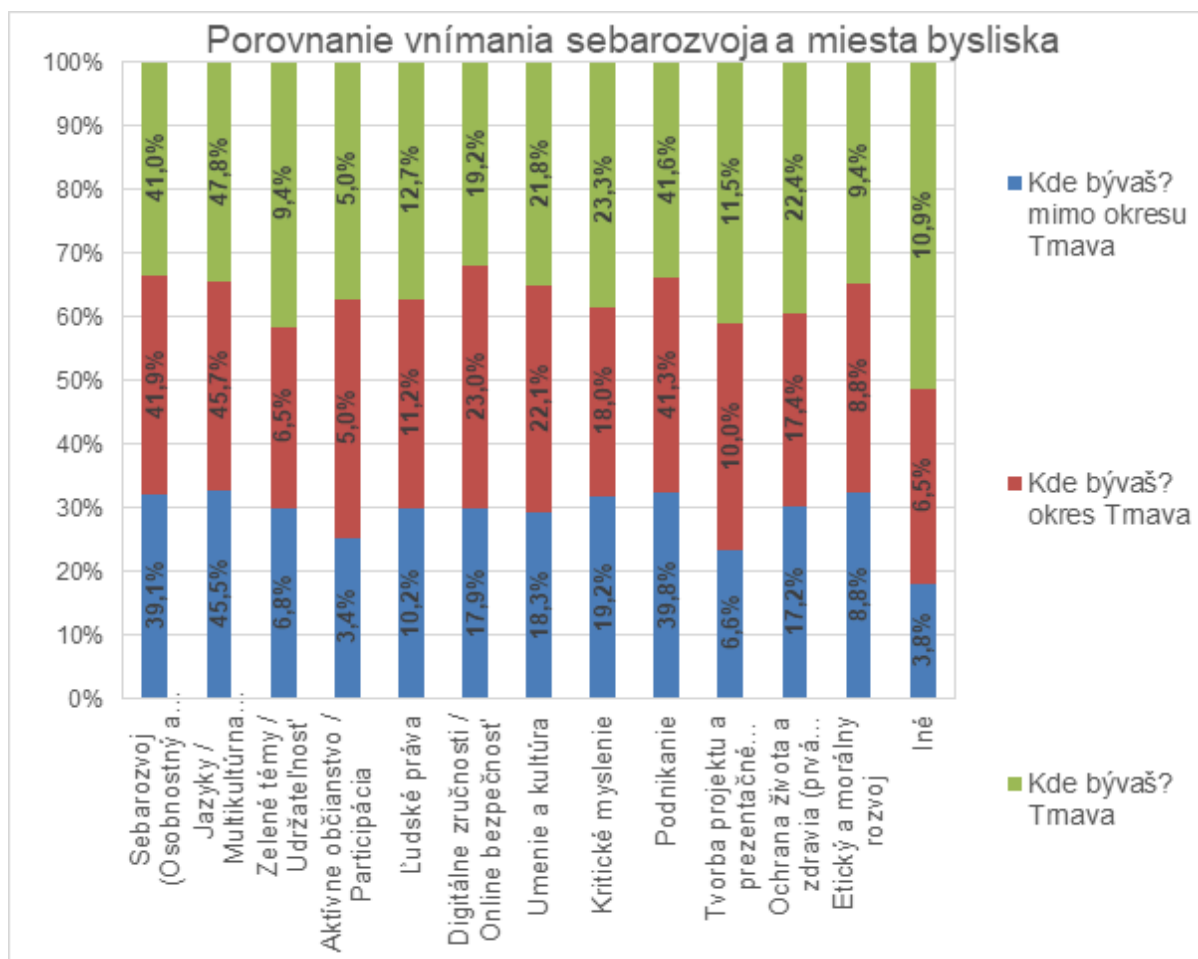
### **Záver a odporúčania:**

Voľnočasové preferencie a oblasti, v ktorých sa chcú mladí rozvíjať, spolu úzko súvisia. Témy ako **jazyky, podnikanie, sebarozvoj, digitálne zručnosti a kultúra** sú atraktívne naprieč pohlaviami – čo je dobrým východiskom pri tvorbe programov.

Naopak, v témach ako **udržateľnosť, participácia, ľudské práva a etika** je potrebné posilniť motiváciu a význam pre každodenný život mladých. Pomôcť môžu:

- prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania v oblasti EVVO (napr. formou projektových/ tematických dní),
- projektovo orientované aktivity (napr. tvorba kampane, školský podcast),
- peer-to-peer mentoring,
- napojenie na populárne médiá a osobnosti (influenceri, YouTube, TikTok),
- prepájanie na voľnočasové záujmy mladých.

Takto možno podnietiť **väčší záujem aj o občianske a hodnotové oblasti rozvoja** – a zároveň budovať aktívnu a odolnú generáciu mladých ľudí.



### Mladí z Trnavy vs. okres vs. mimo okres – čo ich zaujíma najviac?

#### Mladí žijúci priamo v Trnave:

- vykazujú **najvyšší záujem o jazyky a multikultúrnu výchovu (47,8 %)** – pravdepodobne kvôli širším možnostiam jazykových kurzov, cudzincov a podujatí,
- častejšie si vyberajú **zelené témy / udržateľnosť (9,4 %)** a **ľudské práva (12,7 %)** – môžu byť viac vystavení environmentálnym výzvam a občianskym témam,
- najvyšší záujem prejavili aj o **ochranu zdravia a života (22,4 %)**, čo môže súvisieť s väčšou ponukou športových, zdravotných a voľnočasových aktivít v meste,
- prejavujú mierne vyšší záujem aj o **prezentačné zručnosti a projektovú tvorbu (11,5 %)**.

#### Mladí z okresu Trnava:

- majú porovnateľné výsledky s mestskými, no sú mierne slabšie v oblastiach ako sú **umenie a kultúra (22,1 %)** a **digitálne zručnosti (23 %)**,

- aj oni preferujú najmä **jazyky (45,7 %)** a **sebarozvoj (41,9 %)**, čo môže byť znakom podobnej školskej infraštruktúry alebo dostupnosti mimoškolských aktivít.

### Mladí mimo okres Trnava:

- v niektorých oblastiach zaostávajú – najmä pri **zelenej téme (6,8 %)**, **aktívnom občianstve (3,4 %)**, **umeleckých oblastiach (18,3 %)** a **projektoch (6,6 %)**,
- **menej rozvinuté možnosti mimo mesta** môžu súvisieť s nižšou ponukou organizovaných aktivít alebo kultúrneho života,
- stále však výrazne rezonujú **jazyky (45,5 %)** a **sebarozvoj (39,1 %)** – čo naznačuje, že základné potreby sebarozvoja sú u všetkých skupín podobné.

### Záver a odporúčania:

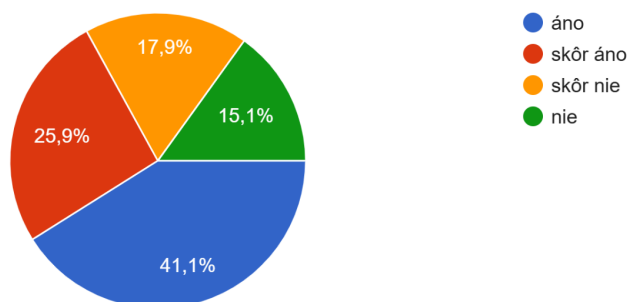
- **Trnava ponúka rozmanitejšie príležitosti**, čo sa odzrkadľuje v širšom spektre záujmov – od udržateľnosti po ľudské práva a prezentáciu.
- **Vidiecki mladí (mimo okresu)** si volia viac klasické a pragmatické témy (jazyky, podnikanie, zdravie), pričom menej rezonujú občianske a environmentálne témy.
- **V okrese a mimo okres Trnava** by bolo užitočné rozšíriť **ponuku zelených a občianskych aktivít**, ideálne prepojených s voľným časom (napr. eko-projekty, simulácie, workshopy).
- V Trnave je priestor pre **prehlbovanie participatívnych a hodnotových tém** – zapájať mladých do reálnych zmien v meste, rozvíjať ich kritické myslenie a občiansku identitu.

## Ďalšie výsledky z oblastí Voľný čas a Sebarozvoj

### Základné školy

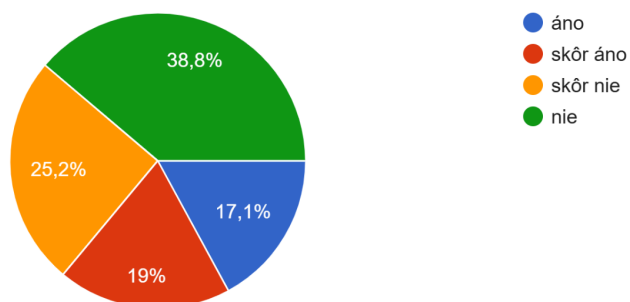
Poznáš možnosti doučovania alebo iného mimoškolského vzdelávania v Trnave?

1 758 odpovedí



Ak áno, využívaš tieto možnosti?

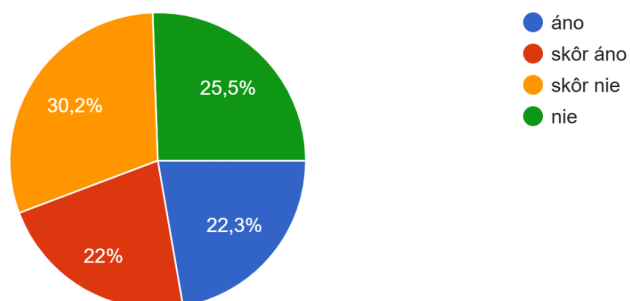
1 634 odpovedí



## Stredné školy

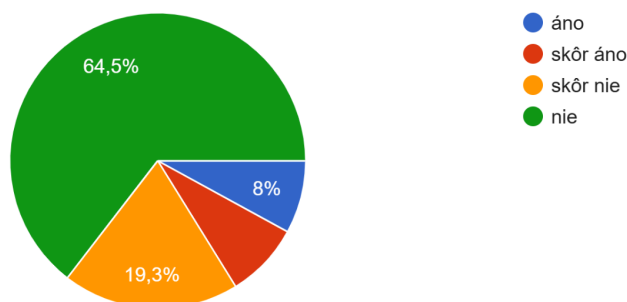
Poznáš možnosti doučovania alebo iného mimoškolského vzdelávania alebo seba rozvoja v Trnave?

1 096 odpovedí



Ak áno, využívaš tieto možnosti?

866 odpovedí



## ŠPORT

Na otázku, či je v meste dostatok športovísk, odpovedali mladí ľudia prevažne pozitívne – s miernymi rozdielmi medzi vekovými skupinami.

Medzi **žiakmi základných škôl až 79 % respondentov** uviedlo, že športovísk je buď dostatok („áno“ 34 %) alebo aspoň čiastočne dostatok („skôr áno“ 45 %). Iba **21 % mladších žiakov** vyjadrilo výhrady („skôr nie“ 16,8 % a „nie“ 4,2 %).

**Stredoškoláci** odpovedali veľmi podobne: **76,4 % z nich** vníma športoviská pozitívne („áno“ 32,6 %, „skôr áno“ 43,8 %), zatiaľ čo **18,5 %** vníma nedostatok možností („skôr nie“ 14,6 %, „nie“ 3,9 %).

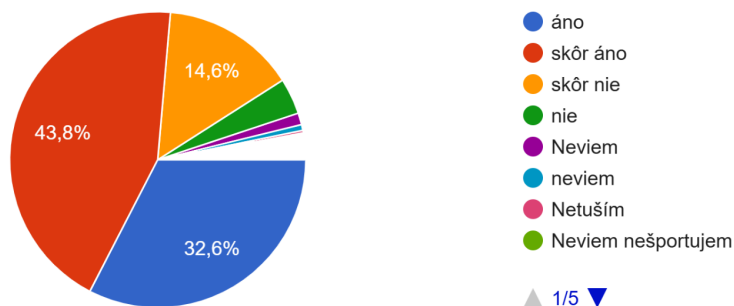
Tieto výsledky naznačujú, že **väčšina mladých má prístup k športovým možnostiam**, prípadne vníma ich ponuku ako prijateľnú. Zároveň však vyplýva, že **zhruba pätina žiakov a študentov pociťuje isté nedostatky**, ktoré môžu súvisieť napríklad s kvalitou zariadení, dostupnosťou vo voľnom čase alebo chýbajúcimi verejnými priestorami na šport.

Mesto by mohlo pravidelne monitorovať nielen kvantitu, ale aj **reálnu dostupnosť športovísk** pre mladých – z hľadiska lokality, vekovej prístupnosti, rozmanitosti športov a prevádzkových hodín. Pri plánovaní nových športových možností by malo zohľadňovať aj **neformálne a nízkonákladové formy športovania**, ako sú vonkajšie ihriská, workoutové zóny, či verejné športové plochy, ktoré sú mladým blízke a často preferované.

## Je v meste dostatok športovísk? SŠ

Je v meste dostatok športovísk?

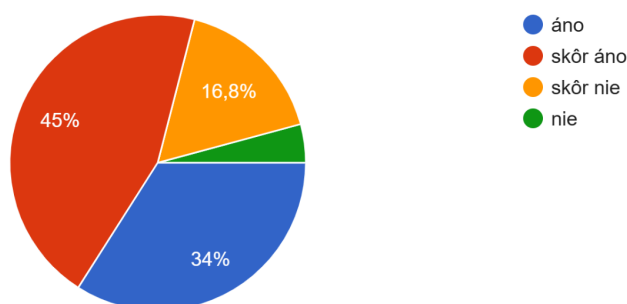
1 096 odpovedí



## Je v meste dostatok športovísk? ZŠ

Je v meste dostatok športovísk?

1 758 odpovedí



## Aké športové možnosti by si uvítal/a?

Na otázku „Aké športové možnosti by si uvítal/a?“ odpovedali mladí rôznorodo, no z dát vyplýva niekoľko kľúčových pozorovaní.

Viac ako **40 % respondentov** uviedlo, že buď nevedia, nešportujú alebo považujú súčasné športové možnosti v Trnave za dostatočné. Tento podiel zahŕňa najmä odpovede typu „nič/neviem/nešportujem/je tu všetko potrebné“ a ukazuje, že pre značnú časť mladých nie je rozširovanie športovej infraštruktúry prioritou – alebo necítia potrebu zapojiť sa do športových aktivít.

Napriek tomu až **59 % respondentov** pomenovalo konkrétne športy či aktivity, ktoré by v meste uvítali. Najčastejšie sa objavovali:



- **futbal** (9,0 %),
- **volejbal** (4,8 %),
- **fitnes a posilňovanie** (4,2 %),
- **basketbal** (3,1 %),
- **plávanie** (2,4 %).

V menšej miere sa spomínali aj menej tradičné športy ako **lezecká stena, motokáry, korčuľovanie, tanec, jazda na koni**, či **bojové športy** – to naznačuje záujem o **rozmanitejšiu a atraktívnejšiu ponuku mimo bežných školských športov**.

Zaujímavý je tiež vysoký výskyt odpovedí v kategórii „**iné**“ (**15,6 %**), čo poukazuje na **rôznorodé, špecifické potreby** a potenciál pre netradičné formy pohybu či komunitné športové aktivity. Práve tu môže byť skrytý dopyt po inkluzívnych, nekompetitívnych alebo zážitkových formách športu, ktoré mladým chýbajú.

#### **Odporúčania:**

- **Zmapovať dostupnosť športovísk** pre jednotlivé druhy športov, najmä tie, ktoré mladí v odpovediach označili ako chýbajúce.
- **Podporiť komunitné a pouličné športy** – napríklad skateparky, pumptracky, vonkajšie posilňovne či ihriská pre neformálne zápasy (volejbal, florbal, basket).
- **Zapojiť mladých do spolurozhodovania** o tom, aké športové možnosti by v meste privítali – participatívnym plánovaním, anketami alebo mládežníckymi fórami.
- **Zabezpečiť dostupnosť aj pre menej typické športy**, ktoré môžu byť atraktívne pre tých, ktorých klasické športy nelákajú.

Dáta ukazujú, že šport má stále potenciál spojiť mladých ľudí, no jeho podoba by mala byť pestrá, dostupná a prispôsobená ich veku, preferenciám a životnému štýlu.

Z dát vyplýva, že preferencie mladých ľudí v oblasti športových možností sa výrazne menia v závislosti od veku.

Medzi deťmi na základných školách (najmä vo veku 12 – 15 rokov) je veľmi vysoký podiel tých, ktorí uvádzajú, že **nešportujú, nič im nechýba, alebo nevedia** – až **45 % – 48 %**. To môže naznačovať buď pasivitu, nedostatok informácií, alebo nízku motiváciu zapojiť sa do športových aktivít. Na druhej strane je tu tiež skupina, ktorá už v mladšom veku prejavuje záujem o konkrétne druhy športov, najmä **futbal, volejbal, basketbal či florbal**.

V prípade stredoškolákov je tendencia „nič/neviem/nešportujem“ podstatne nižšia – okolo **25 % – 29 %**, čo znamená, že **mladí vo veku 15 – 20 rokov častejšie vedia**

**pomenovať športy, ktoré by ich zaujímali.** V tejto vekovej skupine výraznejšie stúpa záujem o **fitness a posilňovanie** (až 10,3 % u 17 – 18 r.), ako aj o **motokáry, beh, korčuľovanie či tanec**. Mladí dospelí zároveň častejšie spomínajú špecifickejšie alebo menej tradičné športy, ako sú **bojové športy** alebo **lezecké steny**, čo poukazuje na **potrebu rozmanitejšej ponuky športovej infraštruktúry**.

Zásadným zistením je tiež vysoký podiel odpovedí „iné“ medzi najstaršími respondentmi (19 – 30 r.), ktorý môže odrážať potrebu individualizovaných alebo komunitných aktivít, prípadne ukazuje, že bežné športové kategórie nezachytávajú ich záujmy. Až **44 % mladých vo veku 19 – 20 rokov** uviedlo odpoveď „iné“.

### Zhrnutie a odporúčania:

- **Základné školy:** vysoká miera pasivity alebo nejasných preferencií; záujem najmä o kolektívne športy ako futbal, volejbal, basketbal.
- **Stredoškólači:** aktívnejší prístup, rozšírený záujem o fitness, individuálne športy, adrenalínové aktivity.
- **Mladí dospelí:** čoraz vyššia miera „iných“ a špecifických odpovedí – dôraz na rôznorodosť, zážitkové aktivity a samostatné formy pohybu.
- Pri plánovaní športovej infraštruktúry je dôležité **zohľadniť vekové rozdiely v preferenciách** – a ponúkať kombináciu klasických aj alternatívnych športových možností.
- V prípade mladších detí je vhodné zamerať sa na **motiváciu a dostupnosť** – napríklad pomocou školských klubov, krúžkov a komunitných podujatí.
- Pre starších študentov a mladých dospelých má zmysel podporovať **autonómne formy športu** – vonkajšie fitparks, lezecké steny, skateparks, miesta na tanec či motokárové trate.
- **Zapojiť mládež do rozhodovania**, ktoré športy v meste chýbajú, môže priniesť presnejší obraz o ich reálnych potrebách.

## KULTÚRA

Výsledky prieskumu ukazujú, že väčšina mladých ľudí vníma ponuku kultúrnych podujatí v Trnave relatívne pozitívne – až dve tretiny respondentov zo stredných škôl (66,7 %) a takmer 69 % respondentov zo základných škôl uviedli, že kultúrnych podujatí je podľa nich „dost“ alebo „skôr dost“.

Pri podrobnejšom pohľade vidíme, že základnoškólači boli o niečo optimistickejší než stredoškólači – odpoveď „skôr áno“ zaznamenala u ZŠ vyšší podiel (46,5 %

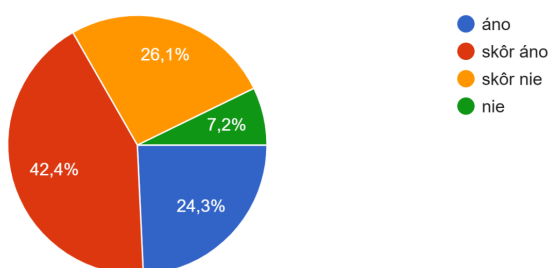
oproti 42,4 % na SŠ). To môže naznačovať, že mladší respondenti sú s ponukou spokojnejší, alebo si ju zatiaľ menej kriticky vyhodnocujú.

Na druhej strane, viac než tretina mladých zo stredných škôl (33,3 %) a vyše 31 % zo základných škôl vyjadrila istý stupeň nespokojnosti (odpovede „skôr nie“ a „nie“). Tieto zistenia poukazujú na to, že aj keď celková spokojnosť prevláda, stále existuje značná skupina mladých, ktorá vníma ponuku ako nedostatočnú.

### Stredné školy

Myslíš si, že je v Trnave dostatok kultúrnych podujatí pre mladých ľudí? Pod kultúrnym životom rozumieme koncerty, divadlo, kino, festivaly, umelecké podujatia, ...

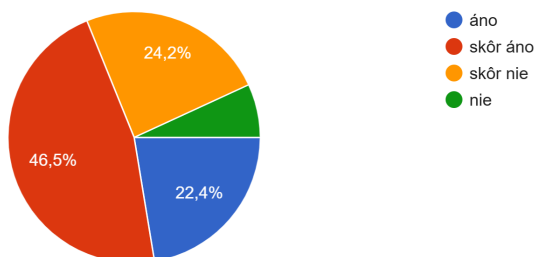
1 096 odpovedí



### Základné školy

Myslíš si, že je v Trnave dostatok kultúrnych podujatí pre mladých ľudí?

1 758 odpovedí



Odpovede na otvorenú otázku „**Čo by si odporučil na zlepšenie kultúrneho života v Trnave?**“ ponúkajú zaujímavý pohľad na preferencie a potreby mladých ľudí v meste. Hoci veľká časť respondentov (viac ako štvrtina) otázku vynechala alebo odpovedala nerelevantne, medzi platnými odpoveďami sa črtajú jasné trendy a očakávania.

Najčastejšie sa mladí ľudia vyslovili za **viac moderných koncertov a festivalov pre mládež** (s umelcami a umelkyňami, ktorí sú blízki ich generácii a ktorých vnímajú

ako vzory) – túto možnosť uviedlo až 21,8 % z tých, ktorí na otázku odpovedali. Ukazuje sa, že hudba a zážitkové formy kultúry sú pre mladú generáciu hlavným lákadlom a zároveň oblasťou, kde vnímajú potenciál na zlepšenie.

Na druhom mieste sa umiestnila požiadavka na **viac kín a premietaní** (5,6 %), nasledovaná **divadlami a divadelnými podujatiami** (2,6 %), **diskotékami a klubmi** (2,1 %) a **umeleckými výstavami, galériami a múzeami** (1,6 %). Tieto čísla naznačujú, že mladí majú záujem o rôznorodú kultúrnu ponuku, no vnímajú ju ako nedostatočne pestrú alebo dostupnú.

Niektorí respondenti upozorňovali aj na **potrebu zľavnených vstupov, lepšiu informovanosť o podujatiach** či **ponuku podujatí priamo pre mládež**. Tieto odpovede ukazujú, že okrem samotnej dostupnosti podujatí je dôležitá aj ich komunikácia a finančná prístupnosť.

Zaujímavým zistením je aj to, že **7,8 % respondentov uviedlo, že nie je potrebné nič meniť**, čo možno interpretovať ako určitú mieru spokojnosti alebo nezáujmu. Naopak, **až 19,3 % odpovedalo „neviem“**, čo môže poukazovať na nízku orientáciu v oblasti kultúry alebo absenciu pravidelného kontaktu s kultúrnymi aktivitami.

## **Záver a odporúčania**

Mladí ľudia v Trnave by ocenili najmä atraktívne, moderné a neformálne formy kultúry, s dôrazom na hudbu, film a živé podujatia. Zároveň však poukazujú aj na potrebu lepšej dostupnosti (cenovej aj geografickej), lepšej informovanosti a väčšej rozmanitosti ponuky.

Kultúrna politika mesta by preto mala cielene pracovať s mladým publikom – nielen ako s divákmi, ale aj ako s aktérmi, ktorí sa môžu podieľať na tvorbe kultúrneho života v meste. Podpora mládežníckych iniciatív, otvorené priestory pre ich tvorbu a participatívne plánovanie programov by mohli prispieť k aktívnejšiemu zapojeniu tejto skupiny.

# DOBROVOL'NÍCTVO

Poznáš možnosti kde môžeš v Trnave vykonávať dobrovoľnícku činnosť?

Z dát vyplýva, že **väčšina mladých ľudí v Trnave nepozná možnosti, kde by sa mohli zapojiť do dobrovoľníckej činnosti**. Len **18,3 % opýtaných uviedlo, že tieto možnosti pozná**, a ďalších **13,1 % skôr áno** – teda spolu len niečo vyše **tretina respondentov (31,7 %)** má aspoň čiastočné povedomie o tom, kde by mohli dobrovoľnícky pôsobiť.

Naopak, **až 68,3 % opýtaných (skôr nie + nie)** nepozná alebo len veľmi váhavo pozná možnosti dobrovoľníctva v meste. Tento údaj poukazuje na **nízku mieru informovanosti a viditeľnosti dobrovoľníckych príležitostí medzi mládežou**, čo môže byť jedným z dôvodov nízkeho zapojenia mladých do komunitného diania.

## Odporúčanie:

Ak chce mesto alebo neziskový sektor zvýšiť záujem mladých o dobrovoľníctvo, je nevyhnutné:

- **zviditeľniť dobrovoľnícke príležitosti** – prostredníctvom škôl, sociálnych sietí a priamo medzi mládežou;
- **vytvoriť prehľadné platformy** (web, Instagram, fyzické infopanely), kde nájdú aktuálne ponuky a kontakty;
- **ukazovať konkrétne príbehy a benefity dobrovoľníctva** – rozvoj zručností, komunitný vplyv, priateľstvá;
- **zapojiť školy do systémovej podpory dobrovoľníctva** (napr. v rámci občianskej náuky, DofE, komunitných projektov).

Záujem a potenciál u mladých existuje – no chýba im **prehľad, inšpirácia a sprístupnenie možností**.

Ak si dobrovoľník/čka uved' pre akú organizáciu/inštitúciu vykonávaš dobrovoľníctvo?

Z údajov vyplýva, že **dobrovoľníckej činnosti sa v Trnave venuje len malá časť respondentov**. Z tých, ktorí na otázku odpovedali, až **polovica (50,7 %) uviedla, že dobrovoľnícku činnosť nevykonávajú**. Ďalších **10,3 % odpovedalo „neviem“**, čo naznačuje neistotu alebo nízke povedomie o tom, čo dobrovoľníctvo vlastne zahŕňa.

Medzi tými, ktorí sa zapájajú do dobrovoľníckych aktivít, sú najčastejšie spomínané konkrétne organizácie a iniciatívy ako:

- **Domka** (4,0 %)
- **Centrum pomoci pre rodinu** (3,2 %)
- **Slovenský skauting** (2,6 %)
- **Festival Lumen** (2,0 %)
- **mimo mesto Trnava** (6,0 % – teda pôsobia v inom meste)

Zastúpené sú aj DHZ, DofE, Charita, rola animátora a rôzne ďalšie zmienky, no s veľmi nízkym podielom.

### **Interpretácia:**

Dobrovoľníctvo v Trnave medzi mladými **nie je výrazne rozšírené**. Aj medzi tými, ktorí sa mu venujú, ide o **rozptýlené a málo početné skupiny**, prevažne v rámci známych alebo cirkevných organizácií. Zároveň viacerí uviedli, že sa zapájajú do dobrovoľníctva **mimo Trnavy**, čo môže naznačovať **nedostatok ponúk priamo v meste**, prípadne neviditeľnosť miestnych možností.

### **Odporúčania:**

- **Zvýšiť povedomie** o možnostiach zapojenia cez kampane a spoluprácu so školami.
- **Zjednodušiť prístup k dobrovoľníctvu** – cez online portály, prehľadné databázy alebo nástienky na školách.
- **Podporiť a zviditeľniť existujúce iniciatívy**, ktoré už s mladými pracujú – ako Domka, skauti, DofE.
- **Vytvárať nové možnosti a pozývať mladých k participácii** – napríklad formou krátkodobých zapojení, tímových projektov alebo dobrovoľníckych dní.

Celkový obraz ukazuje, že **potenciál existuje, no mladí potrebujú väčšiu podporu, motiváciu a konkrétne príležitosti**.

Z odpovedí mladých ľudí vyplýva, že **hlavné prekážky zapojenia sa do dobrovoľníckej činnosti v Trnave sú praktického a informačného charakteru**. Najčastejším dôvodom je **nedostatok času**, ktorý uviedlo **viac ako 44 % respondentov**, ktorí dobrovoľníctvu nevenujú svoj čas. Tento dôvod odráža zaneprázdnenosť školou, mimoškolskými aktivitami alebo inými povinnosťami.

Druhou najčastejšou prekážkou (takmer 19 %) je **nezáujem alebo nechut'** – respondenti priamo uvádzajú, že ich to „nebaví“ alebo nemajú záujem. Dôležitý je však aj údaj, že **takmer 12 % by sa chcelo zapojiť, ale nevedia kde**. To poukazuje

na **slabú informovanosť a nedostatočnú komunikáciu o možnostiach**, ako sa zapojiť do dobrovoľníctva.

Medzi ďalšími dôvodmi sa objavuje:

- život mimo Trnavy (4,3 %),
- skutočnosť, že dobrovoľníctvo **nie je platené** (3,4 %),
- nízky vek (1,1 %),
- a „neviem“ ako odpoveď (8,7 %), čo môže tiež súvisieť s nedostatkom povedomia.

### Interpretácia a odporúčania:

Aj keď mnohí mladí ľudia deklarujú, že nemajú čas, z výpovedí zároveň vyplýva, že **časť z nich by sa rada zapojila, ak by o možnostiach vedela viac a boli by dostupnejšie**. Nízka motivácia, nedostatok informácií a zlá dostupnosť sú teda tri hlavné bariéry.

Na zvýšenie účasti v dobrovoľníctve odporúčame:

- **Zlepšiť informovanosť** – vytvárať jednoduché, prehľadné zdroje (napr. web, instagramové príspevky) s možnosťami zapojenia v Trnave.
- **Podporiť školské kampane a workshopy**, ktoré vysvetlia zmysel a prínos dobrovoľníctva.
- **Zaviest' mikro-dobrovoľníctvo** – krátkodobé, časovo nenáročné aktivity, ktoré by mohli zaujať aj tých, čo sa obávajú časovej náročnosti.
- **Spájať dobrovoľníctvo s benefitmi**, ktoré motivujú – možnosť získať certifikát, vstupy na podujatia, voľnočasové odmeny.
- **Ukazovať pozitívne príklady** – cez spolužiakov, influencrov, školy, ktoré podporujú komunitnú angažovanosť.

Aj z týchto údajov je zrejmé, že **dobrovoľníctvo má v Trnave potenciál rásť**, ak sa zníži informačná a motivačná bariéra.

Poznáš možnosti kde môžeš v Trnave vykonávať dobrovoľnícku činnosť?

Z analýzy odpovedí podľa pohlavia vyplýva, že **poznatie možností vykonávať dobrovoľnícku činnosť v Trnave je veľmi nerovnomerné medzi jednotlivými skupinami**.

Najlepšiu informovanosť deklarujú **chlapci (20 %) a ženy (20,7 %)**, zatiaľ čo **dievčatá (15,4 %) a respondenti, ktorí nechceli uviesť pohlavie alebo sa identifikujú ako muži**, uvádzajú nižšiu znalosť možností (v rozpätí 16–18 %).

Najnižšiu znalosť má však skupina, ktorá **nepozná vôbec žiadne možnosti – ide až o 37,6 % všetkých respondentov**, pričom **až 41,6 % dievčat a 41,9 % mužov** nepozná žiadnu príležitosť na zapojenie sa.

Ďalších **30,7 % sa vyjadrilo "skôr nie"**, čo znamená, že celkovo až **68 % opýtaných nie je presvedčených o tom, že pozná možnosti dobrovoľníctva v meste**. Táto skutočnosť poukazuje na výrazný **informačný deficit naprieč všetkými skupinami**.

Zaujímavé je, že **ženy (24,1 %) a dievčatá (13,9 %) častejšie uvádzajú „skôr áno“** – teda sú si čiastočne vedomé príležitostí, ale nie úplne. **Chlapci sú výraznejšie rozdelení – viac ich uvádza buď áno (20 %) alebo nie (36,1 %)**, čo môže poukazovať na polarizovanejšiu informovanosť.

### **Odporúčanie:**

- **Zvýšiť cieleňú informovanosť podľa pohlavia**, s dôrazom na skupiny, ktoré uvádzajú najväčší nedostatok vedomostí (dievčatá a mladí muži).
- **Zapájať do propagácie dobrovoľníctva peer skupiny** – najmä chlapcov a ženy, ktorí už majú s dobrovoľníctvom skúsenosť.
- **Zjednodušiť prístup k informáciám** – cez školy, sociálne siete a spoluprácu s organizáciami pôsobiacimi s mládežou.

Výsledky naznačujú, že **dobrovoľníctvo vnímajú pozitívne najmä tí, ktorí ho už zažili alebo sa oň aspoň zaujímajú**, ale bez lepšej informovanosti nebude možné zvýšiť zapojenie ostatných.

Bezpečnosť v online priestore je čoraz dôležitejšou témou pre mladých ľudí, keďže digitálny svet tvorí neoddeliteľnú súčasť ich každodenného života. Prieskum zisťoval, ako sa respondenti cítia v online prostredí z pohľadu svojho pohlavia – výsledky ukazujú relatívne vyrovnané, no v niektorých aspektoch zaujímavé rozdiely.

### **Celkový obraz**

Väčšina respondentov sa cíti v online priestore relatívne bezpečne – 41,3 % odpovedalo „áno“ a ďalších 39,9 % „skôr áno“. To znamená, že viac než 80 % mladých má aspoň čiastočný pocit bezpečia. Napriek tomu 13,3 % uviedlo, že sa „skôr necítia bezpečne“ a 5,5 % „vôbec nie“ – čo tvorí takmer pätinu všetkých opýtaných.

### **Rodové rozdiely**



- **Najvyššiu mieru bezpečia** vyjadrili **muži (54,8 %)**, čo môže súvisieť s menším výskytom online obťažovania alebo vyšším sebedôverou pri pohybe v digitálnom prostredí.
- **Najnižšie hodnoty pocitu bezpečia** vyjadrili respondenti, ktorí nechceli uviesť pohlavie – iba 32,4 % sa cíti bezpečne, čo môže poukazovať na zraniteľnejšiu skupinu, prípadne menšinové identity s negatívnymi skúsenosťami v online priestore.
- **Dievčatá** sa cítia bezpečne o niečo častejšie než chlapci (43,6 % vs. 40,1 %), no zároveň častejšie uvádzajú aj „skôr nie“ a „nie“ – čo naznačuje polarizovanejšie skúsenosti.
- **Ženy** uvádzali vyšší podiel odpovedí „skôr nie“ a „nie“ (spolu 27,6 %) než muži (19,4 %), čo potvrdzuje vyššiu mieru znepokojenia.

Posilnenie digitálnej gramotnosti a vytváranie bezpečných online komunít je kľúčovým predpokladom pre to, aby sa mladí cítili komfortne a chránene v prostredí, kde trávajú čoraz viac času.

Veková analýza pocitu bezpečia v online priestore ukazuje niekoľko zaujímavých trendov a výziev, ktoré môžu byť dôležité pri nastavovaní preventívnych a podporných opatrení pre mladých ľudí.

### **Pocit bezpečia podľa veku**

Celkovo 41,3 % respondentov uviedlo, že sa v online prostredí cítia bezpečne. Podobné hodnoty vykazujú všetky vekové kategórie v rámci stredoškôľakov – od 40 % do 42,9 %. Najvyšší podiel odpovedí „áno“ zaznamenala najmladšia skupina „menej ako 15 rokov“ (42,9 %), no rozdiely medzi skupinami sú len minimálne.

Zaujímavosťou je, že najvyšší pocit bezpečia v online priestore uvádzajú mladí vo veku **19–24 rokov (46 %)**, čo môže súvisieť so zvýšenou digitálnou gramotnosťou alebo väčšou sebadôverou pri pohybe v online prostredí.

Naopak, **mladí dospelí vo veku 25–30 rokov** uvádzajú pocit bezpečia už len v 40 % prípadov a zároveň majú najvyšší podiel odpovedí „skôr nie“ (**30 %**) a „nie“ (**10 %**). To môže poukazovať na zvýšené uvedomovanie si rizík online sveta – napríklad kybernetických podvodov, manipulácií či útokov na súkromie.

### **Znepokojenie a neistota**

V skupine **15–18 rokov** (typickí stredoškôľáci) sa až 12–13,5 % respondentov vyjadrilo, že sa „skôr necítia bezpečne“ a ďalších 5–6 % „vôbec nie“. To znamená, že takmer **jeden z piatich stredoškôľakov** má pocit ohrozenia alebo diskomfortu.

S pribúdajúcim vekom sa **zvyšuje výskyt negatívnych odpovedí**, pričom najvyššiu mieru neistoty a nedôvery vykazujú práve najstarší mladí respondenti (25–30 rokov).

Digitálna bezpečnosť nie je len technická zručnosť, ale súčasť celkovej pohody a duševného zdravia mládeže.

Analýza pocitu bezpečia v online priestore podľa jednotlivých **stredných škôl** ukazuje výrazné rozdiely medzi školami, ktoré môžu súvisieť s profiláciou študijných odborov, kultúrou školy, dostupnosťou informácií o digitálnej bezpečnosti, ako aj s osobnou skúsenosťou študentov.

### **Najvyšší pocit bezpečia (odpoveď „áno“)**

Študenti, ktorí sa najviac cítia bezpečne online, pochádzajú zo škôl:

- **Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha** – 100 %
- **Gymnázium Jána Hollého** – 100 %
- **Súkromné bilingválne gymnázium BESST** – 63,6 %
- **Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku** – 50 %
- **Stredná odborná škola polytechnická** – 50 %

Tieto školy vykazujú najvyšší podiel odpovedí „áno“, čo naznačuje buď vysokú úroveň informovanosti o bezpečnom správaní na internete, alebo menšiu mieru vystavenia rizikám.

### **Školy s vyšším výskytom neistoty alebo negatívnej skúsenosti (odpovede „skôr nie“ a „nie“)**

Najnižší pocit bezpečia online vyjadrujú študenti:

- **Športové gymnázium J. Herdu Trnava** – až 100 % odpovedí „skôr nie“
- **Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku** – 50 % odpovedí „nie“
- **Stredná priemyselná škola dopravná** – až 22,7 % odpovedí „skôr nie“ a „nie“
- **Súkromné tanečné konzervatórium Dušana Nebylu** – 18,8 % „skôr nie“

Tieto dáta môžu poukazovať na absenciu prevencie, nižšiu digitálnu gramotnosť alebo reálne skúsenosti s online ohrozeniami (napr. kyberšikanou, online manipuláciou).

### **Školy s najvyššou mierou neistoty („skôr áno“)**

- **Stredná priemyselná škola stavebná D. S. Jurkoviča** – 72,7 %
- **Súkromné tanečné konzervatórium Dušana Nebylu** – 43,8 %

- **Stredná odborná škola obchodu a služieb – 40 %**

Tieto školy majú vysoký podiel žiakov, ktorí sa síce cítia „skôr“ bezpečne, ale zároveň môžu byť zraniteľní – tento postoj často znamená neistotu alebo neúplné vedomie rizík.

## **Záver**

Pocit bezpečia online je významným indikátorom celkovej pohody a duševného zdravia mládeže – rozdiely medzi školami by preto nemali byť prehliadané.

Pocit bezpečia v online priestore patrí medzi dôležité indikátory pohody mladých ľudí. Výsledky prieskumu ukazujú, že hoci väčšina respondentov sa cíti na internete bezpečne alebo skôr bezpečne, približne pätina mladých vníma online prostredie ako rizikové či potenciálne ohrozujúce. Ide o znepokojujúce zistenie, najmä vzhľadom na rastúci podiel času, ktorý mladí trávia na digitálnych platformách.

Medzi najzraniteľnejšie skupiny patria mladšie ročníky, ktoré ešte nemusia mať dostatočne rozvinuté kritické myslenie a digitálnu gramotnosť, ako aj starší mladí dospelí, ktorí častejšie čelia komplexnejším formám online útokov alebo sú si viac vedomí systémových rizík. Pomerne nižší pocit bezpečia vyjadrili aj ženy a respondenti, ktorí nechceli uviesť svoje pohlavie – čo môže naznačovať skúsenosť s diskrimináciou, manipuláciou alebo zneužitím dôvery v digitálnom prostredí.

Výrazné rozdiely sa ukazujú aj medzi školami – gymnáziá vykazujú vyššiu mieru istoty, zatiaľ čo odborné školy a konzervatóriá častejšie vykazujú neistotu alebo nedôveru. Tieto rozdiely poukazujú na kľúčovú úlohu školského prostredia a jeho prístupu k digitálnemu vzdelávaniu.

Na základe zistení je nevyhnutné cielene posilňovať digitálnu bezpečnosť ako súčasť školského vzdelávania. Pre mladších žiakov je potrebné zamerať sa na základné návyky ako tvorba bezpečných hesiel, nastavenia súkromia či rozpoznávanie manipulácií. Pre starších študentov by mali byť témou pokročilejšie formy ochrany identity, zvládanie kyberšikany a budovanie digitálnej odolnosti. Efektívnym spôsobom môže byť peer-to-peer mentoring, v rámci ktorého starší študenti pomáhajú mladším orientovať sa v online priestore.

Zároveň je dôležité vytvárať bezpečné digitálne komunity, kde sa mladí cítia rešpektovaní, podporovaní a kde majú priestor zdieľať svoje obavy či skúsenosti. Otvorená diskusia o online živote, jeho výzvach aj nástrahách, by mala byť bežnou súčasťou školskej kultúry. Pocit bezpečia v digitálnom svete totiž významne ovplyvňuje nielen kvalitu online skúseností, ale aj duševné zdravie a celkový rozvoj mladého človeka.

# BEZPEČNOSŤ A VNÍMANIE NEGATÍVNYCH JAVOV

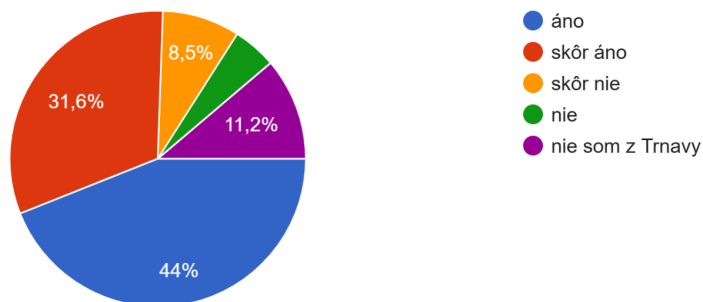
Respondenti odpovedali na otázky týkajúce sa bezpečnosti a negatívnych javov v Trnave.

## Cítiš sa bezpečne vo svojej časti mesta?

### ZŠ

Cítiš sa bezpečne vo svojej časti mesta?

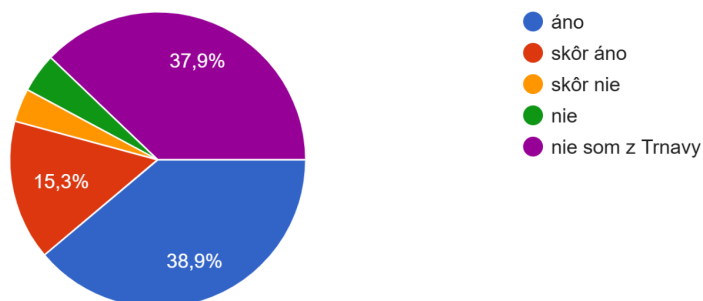
1 758 odpovedí



### SŠ

Cítiš sa bezpečne vo svojej časti mesta?

1 096 odpovedí

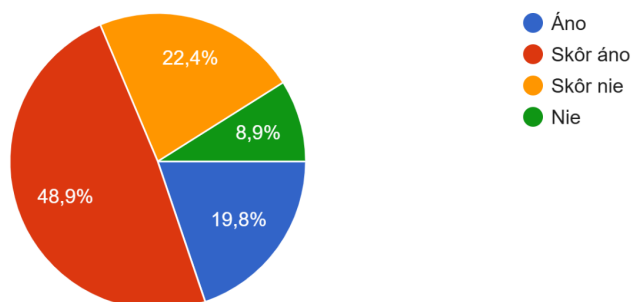


## Súhlasím s tým, že Trnava je bezpečné mesto.

### ZŠ

Súhlasím s tým, že Trnava je bezpečné mesto?

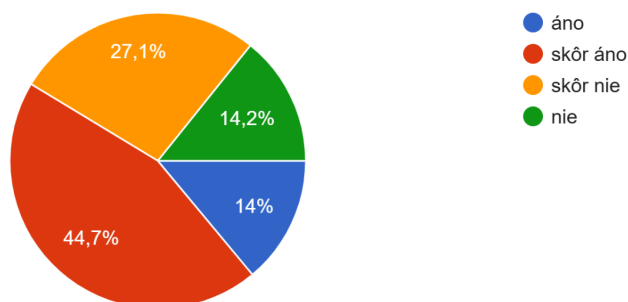
1 758 odpovedí



### SŠ

Súhlasím s tým, že Trnava je bezpečné mesto.

1 096 odpovedí



### Všeobecné zistenia:

- **Viac než polovica opýtaných (53,5 %) odpovedala, že sa vo svojej časti mesta cíti bezpečne, pričom ďalších 24,9 % uvádza odpoveď „skôr áno“.** Spolu tak viac než 78 % mladých vyjadrilo určitú mieru pocitu bezpečia.

- Naopak, **13,3 % respondentov uviedlo, že sa necítia bezpečne**, a ďalších 8,3 % skôr nie.

#### Rodové rozdiely:

- **Chlapci vnímajú svoje okolie ako bezpečné o niečo častejšie (55,3 %) než dievčatá (51,4 %).**
- **Dievčatá častejšie volili odpoveď „skôr áno“ (27,3 %) než chlapci (22,4 %)**, čo môže naznačovať mierne vyššiu mieru neistoty alebo potrebu podmienenej dôvery vo vlastné okolie.
- **Miera nesúhlasu („nie“) bola vyššia u chlapcov (14,5 %) ako u dievčat (12,5 %)**, čo je prekvapivý rozdiel, keďže všeobecne sa predpokladá, že dievčatá môžu vnímať mestský priestor ako menej bezpečný. Tento výsledok si vyžaduje hlbšiu kvalitatívnu analýzu.
- **Zaujímavý je aj pohľad na odpovede mužov a žien z verejnosti – tí vnímajú bezpečnosť pozitívne najviac zo všetkých skupín: až 65,5 % mužov a 56,5 % žien odpovedalo „áno“.**

Pocit bezpečia vo svojej lokalite má väčšina mladých, no **takmer každý piaty žiak alebo študent vyjadril určitú mieru neistoty.**

**1. Nárast pocitu bezpečia so stúpajúcim vekom:** Mladší respondenti (12–15 rokov, teda žiaci základných škôl) sa vo svojej časti mesta cítia bezpečne výrazne menej ako starší študenti. Len približne **49 % až 50 %** uvádza, že sa cítia bezpečne, pričom ďalších **35 %** odpovedá „skôr áno“. So stúpajúcim vekom sa však pocit bezpečia zvyšuje – najvýraznejšie to vidno u respondentov vo veku:

- **15–16 rokov: 64,6 % „áno“**
- **17–18 rokov: 60,7 % „áno“**
- **19–20 rokov: 65,7 % „áno“**
- **25–30 rokov: 62,5 % „áno“**

**2. Pokles neistoty s vekom:** Zatiaľ čo medzi mladšími žiakmi (ZŠ) je podiel odpovedí „skôr nie“ a „nie“ vyšší (spolu až **14–15 %**), medzi staršími respondentmi (najmä 19–24 a 25–30) je tento podiel výrazne nižší – **okolo 7 % až 2 %**. To naznačuje, že starší respondenti sa cítia v mestskom priestore istejšie a sebavedomejšie, prípadne si lepšie vyberajú prostredie, v ktorom sa pohybujú.

**3. Výrazné zneistenie u skupiny „menej ako 15 (SŠ)“:** Respondenti v kategórii „menej ako 15 (SŠ)“ vykazujú až **50 % odpovedí „nie“**, čo je extrémna hodnota,

pravdepodobne ovplyvnená malým počtom odpovedí v tejto kategórii. Napriek tomu to môže naznačovať určitý nesúlاد medzi vekom a prostredím – napr. príliš skorý nástup na SŠ, neadaptované prostredie alebo pocity ohrozenia.

**4. Dospievajúci medzi 15–20 rokmi sú najistejší:** Tieto vekové skupiny nielen že najčastejšie označili „áno“, ale zároveň sa medzi nimi vyskytuje najnižšia miera odpovedí „skôr nie“ alebo „nie“ (okolo 11–12 % spolu), čo môže byť spojené s väčšou samostatnosťou, mobilitou a schopnosťou vyhýbať sa rizikovým miestam.

**Záver:** Pocit bezpečia sa u mladých zvyšuje s vekom. **Najmenej bezpečne sa cítia žiaci ZŠ, zatiaľ čo respondenti v stredoškolskom veku (najmä 15–20 rokov) vykazujú najvyššiu mieru spokojnosti s bezpečnosťou vo svojom okolí.** Intervencie zamerané na zvyšovanie pocitu bezpečia by sa mali orientovať najmä na mladších respondentov, ktorí sú zraniteľnejší, menej sebavedomí alebo sa pohybujú v menej bezpečnom prostredí bez možnosti výberu.

## Vnímanie negatívnych javov v Trnave podľa pohlavia a mestských častí

### Celkové zistenia

Respondenti (chlapci a dievčatá) z rôznych častí Trnavy vnímali negatívne javy ako vandalizmus, prítomnosť ľudí bez domova, drogy, násilie, poškodzovanie majetku a šikanu rôznorodo. Údaje ukazujú, že:

- **Vnímanie sa líši nielen medzi mestskými časťami, ale aj medzi chlapcami a dievčatami.**
- **Dievčatá majú často citlivejšie vnímanie** určitých problémov (napr. násilie, šikana), zatiaľ čo chlapci častejšie uvádzajú priamu skúsenosť s vandalizmom.

### 1. Vandalizmus

- Najvyššie vnímanie vandalizmu u chlapcov: **Trnava stred (32,5 %) a mimo Trnavy (38,4 %)**
- Dievčatá ho najčastejšie zaznamenávajú v časti **Trnava západ (32,4 %) a mimo Trnavy (37,1 %)**
- **Modranka vykazuje nízke hodnoty** v oboch skupinách, čo môže súvisieť s menšou mierou výskytu alebo menšou expozíciou.

**Záver:** Vandalizmus je vnímaný najviac v centrálnych častiach mesta a mimo Trnavy. Dievčatá ho vnímajú o niečo častejšie ako chlapci vo viacerých lokalitách.

## 2. Ľudia bez domova

- Najvyššie zastúpenie „áno“: **chlapci v Trnava stred (67,5 %) a mimo Trnavy (66,4 %)**
- **Dievčatá takisto vysoko hodnotia výskyt – až 64,8 % v Trnava stred**
- Zaujímavosť: v časti **Modranka** je vnímanie výrazne nižšie, najmä u chlapcov.

Záver: Tento jav je **dominantne prítomný v centre mesta a jeho okolí**, čo odráža realitu – centrá často priťahujú ľudí bez domova kvôli službám a prístupnosti.

## 3. Drogová činnosť

- Vnímanie je **miernejšie**, no opäť vyššie v časti **Trnava stred** (chlapci 30,7 %, dievčatá 41,4 %)
- Zreteľný pokles výskytu v **Modranke a juhu**
- Dievčatá často uvádzajú odpoveď „skôr áno“ alebo „skôr nie“ – vyjadrujú tak neistotu alebo vnímajú problém menej priamo.

Záver: Drogová činnosť je **vnímaná ako prítomná, ale nie dominantná**, pričom **dievčatá ju zaznamenávajú citlivejšie**.

## 4. Poškodzovanie majetku / Krádeže

- Výraznejšie u dievčat v **Trnava západ a mimo Trnavy**
- Chlapci v **severnej a južnej časti** vykazujú najvyššiu mieru „skôr nie“, čo môže znamenať, že si tento problém až tak neuvedomujú
- **Modranka opäť najnižšie hodnoty**

Záver: Poškodzovanie majetku je **vnímané rovnomerne**, no mierne vyššie u dievčat v mestských častiach mimo centra.

## 5. Násilie (psychické, fyzické, domáce, verejné)

- Vysoký výskyt „áno“ aj „skôr áno“ v **Trnava stred a západ**
- **Dievčatá zaznamenávajú násilie vo vyššej miere ako chlapci**, čo je konzistentné s výskumami v oblasti bezpečia v mestách
- Výrazné hodnoty aj „skôr nie“ → naznačuje neistotu alebo latentné vnímanie hrozby

Záver: **Násilie je najcitlivejšie vnímaný jav** – najmä medzi dievčatami v centrách, čo odráža pocit zraniteľnosti a potrebu bezpečného verejného priestoru.

## 6. Šikana

- Vnímanie je pomerne rovnomerné, **mierne vyššie u dievčat**
- **Mimo Trnavy opäť vyššie hodnoty**



- „Skôr áno“ dominuje – čo môže naznačovať, že šikanu síce nevnímajú ako extrémny problém, ale predsa je prítomná

Šikana je **prítomná vo vedomí mladých ľudí**, najmä medzi dievčatami, pričom rozdiely medzi mestskými časťami nie sú extrémne.

## Zhrnutie a odporúčania

1. **Centrum mesta (Trnava stred, západ)** je miestom, kde sa najviac koncentruje vnímanie negatívnych javov – vandalizmu, ľudí bez domova, násilia.
2. **Dievčatá častejšie zaznamenávajú negatívne javy**, alebo ich vnímajú intenzívnejšie, najmä pri násilí a drogách.
3. **Modranka a juh Trnavy** vykazujú najnižšie hodnoty – môžu pôsobiť bezpečnejšie, ale aj menej exponovane.
4. **Riešenie by malo zohľadniť rodový rozmer** – napr. bezpečnosť dievčat v mestskom priestore.
5. **Vhodné by bolo realizovať ciele prevencie** – podľa typu javu (napr. drogy – východ, západ; vandalizmus – stred) a pracovať s mestským mobiliárom a osvetlením.
6. **Dôležité je podporovať komunitné aktivity**, ktoré prepájajú rôzne časti mesta a vytvárajú inkluzívne prostredie.

## Analýza otvorených odpovedí – bezpečnostné opatrenia

Otvorená otázka poskytla respondentom priestor pomenovať, čo by podľa nich mohlo zvýšiť bezpečnosť v Trnave. Odpovede boli následne zakódované do 14 kategórií. Analýza vychádza z frekvencie jednotlivých odpovedí.

### Najčastejšie požadované opatrenia

#### 1. Policajné hliadky a riešenie konfliktov a vandalizmu (132 odpovedí)

Toto opatrenie bolo najčastejšie spomínané ako forma zvýšenia bezpečnosti. Respondenti vnímajú **viditeľnú prítomnosť hliadkujúcich policajtov a rýchlu reakciu na konflikty** ako dôležitý preventívny aj upokojujúci prvok. Mnohé zmienky zdôrazňovali najmä potrebu zásahov v prípade vandalizmu a problémového správania v mestských častiach alebo vo verejnom priestore.

#### 2. Kamery (96 odpovedí)

Druhou najčastejšou odpoveďou bola potreba **kamerových systémov**. Respondenti ich vnímajú ako nástroj prevencie aj spätnej identifikácie pri páchaní trestných činov. Spomínali sa najmä **železničná stanica, podchody, parky**.

### 3. Kontrola predaja a užívania návykových látok (104 odpovedí)

Pomerné vysoké zastúpenie tejto odpovede naznačuje obavy z **drogovej činnosti a užívania alkoholu** na verejnosti. Respondenti žiadali prísnejšiu kontrolu obchodov, barov a mladistvých.

#### Stredne časté odpovede

- **Riešenie otázky bezdomovectva** (58 odpovedí):  
Mladí si uvedomujú problém bezdomovectva, pričom odpovede oscilovali medzi **volaním po sociálnych službách** a obavami z bezpečnosti a hygieny.
- **Riešenie otázky vylúčených komunít** (37 odpovedí):  
Naznačuje potrebu **dlhodobějších riešení** v oblasti integrácie a inklúzie, a to najmä v periférnych častiach mesta.
- **Lepšie osvetlenie ulíc a verejných miest** (34 odpovedí):  
Často spomínané najmä v súvislosti s **večerným pohybom žien** a v blízkosti parkov či autobusových zastávok.
- **Dohliadanie na bezpečnosť vlakovej stanice** (29 odpovedí):  
Železničná stanica je vnímaná ako „nebezpečný bod“, kde sa často zhlukujú podozriví ľudia alebo prebieha nevhodné správanie.

#### Zriedkavejšie odpovede

- **Regulácie cyklistov a kolobežkárov** (22 odpovedí):  
Poukazujú na problém **bezohľadnej jazdy**, najmä v peších zónach.
- **Bezpečnejšia doprava** (18 odpovedí):  
Žiadosť o **úpravu križovatiek, priechodov, zníženie rýchlosti** v obytných zónach.
- **Vlastniť a používať zbrane** (4 odpovede):  
Táto odpoveď bola výnimočná a okrajová, súvisela pravdepodobne so subjektívnym pocitom ohrozenia.

#### Nejednoznačné alebo chýbajúce odpovede

- **Žiadne opatrenia nepotrebné** (165 odpovedí):  
Respondenti nepocitovali potrebu zásahov – môže to byť odrazom **subjektívneho pocitu bezpečia**, alebo aj **apatie** voči možnostiam zmeny.
- **Bez odpovede** (202) a **Neviem** (144):  
Naznačuje buď **nedostatok informácií, nezáujem**, alebo **nedôveru** v efektívnosť opatrení.

- **Nerelevantné odpovede (87):**  
Např. nejasné vyjadrenia, osobné názory bez súvisu so zadaniami.

## Zhrnutie a odporúčania

1. **Mládež túži po konkrétnych a viditeľných opatreniach** – predovšetkým po prítomnosti polície a kamier.
2. **Bezpečnostné riziká sú spojené najmä s drogami, vandalizmom, bezdomovectvom a zle osvetlenými priestormi.**
3. **Niektoré lokality (např. železničná stanica) sú vnímané ako obzvlášť problematické a zaslúžia si osobitnú pozornosť.**
4. **Odpovede bez konkrétnych návrhov** (neviem, žiadne) tvoria výrazný podiel → svedčí o potrebe **intenzívnejšej komunikácie a zapojenia mládeže a verejnosti** do bezpečnostného plánovania.
5. **Mesto by mohlo zvažovať participatívne plánovanie** bezpečnostných opatrení, kde by mládež aj dospelí navrhovali riešenia vo svojom okolí.

Na základe analýzy odporúčaní mladých ľudí v súvislosti so zvyšovaním bezpečnosti v ich lokalite možno pozorovať niekoľko významných trendov, ktoré sa líšia podľa mestskej časti Trnavy a mimo mestských častí.

### Najčastejšie odporúčania naprieč lokalitami

Naprieč všetkými časťami Trnavy aj mimo mesta dominuje požiadavka na **kontrolu predaja a užívania návykových látok**. Táto potreba bola najvýraznejšia v centre mesta Trnava (13,9 %), západnej časti (12,4 %), východnej časti (11,7 %) a juhu mesta (10,3 %). Aj mimo Trnavy je to jedna z najfrekvencovanejších odpovedí (7,0 %).

### Mimo Trnavy – najväčší dopyt po policajnej prítomnosti

Respondenti z územia mimo Trnavy najčastejšie navrhujú **zvýšiť prítomnosť policajných hliadok a riešiť vandalizmus a konflikty (9,1 %)**, čo môže poukazovať na nedostatočnú infraštruktúru a slabšie preventívne mechanizmy v menších obciach alebo periférnych častiach. Taktiež uvádzajú potrebu **dohľadu na železničných staniciach (1,2 %)** a **riešenie problémov vylúčených komunít (4,1 %)**.

### Trnava sever a Modranka – dopyt po kamerových systémoch

V severnej časti mesta (5,9 %) a v Modranke (7,0 %) respondenti častejšie spomínali **kamerové systémy** ako formu prevencie kriminality. Podobné odporúčania uvádzali aj v Trnave západ a východ (okolo 3,5–3,9 %).

## Trnava stred – najviac zmienok o osvetlení a návykových látkach

V centre mesta sa objavilo najviac odpovedí súvisiacich s **lepším osvetlením verejných priestranstiev (3,3 %)** a taktiež najvyšší podiel spomínal problém **návykových látok (13,9 %)**, čo môže súvisieť s hustotou prevádzok a väčšou koncentráciou mladých ľudí v tejto časti.

## Nižší výskyt niektorých tém

Niektoré témy ako **vlastnenie zbraní, regulácia cyklistov a kolobežiek** alebo **dohľad na stanici** sa objavovali len okrajovo a väčšinou pod 1 % respondentov.

## Zhrnutie a odporúčania

- **Kontrola drog a návykových látok** je dominantnou bezpečnostnou témou v celom meste aj mimo neho. Mladí si uvedomujú problém dostupnosti týchto látok a očakávajú systematickejšie riešenia.
- V **mimo mestských častiach** je dôležité posilniť **viditeľnosť bezpečnostných zložiek**, podporiť osvetu a zlepšiť infraštruktúru (osvetlenie, kamerové systémy).
- **Trnava sever a Modranka** preferujú **technologické riešenia**, ako sú kamery.
- **Trnava stred** vníma problémy súvisiace so **zneužívaním látok a osvetlením ulíc**, čo sú typické výzvy pre centrum mesta.
- **Témy ako bezdomovectvo alebo vylúčené komunity** sa objavujú naprieč viacerými časťami mesta, avšak s nižšou intenzitou – čo môže znamenať buď lokalizovaný výskyt, alebo menšiu informovanosť.

Tieto zistenia poukazujú na potrebu cielenej bezpečnostnej politiky, ktorá zohľadňuje špecifiká jednotlivých mestských častí. Zároveň podčiarkujú dôležitosť vnímania bezpečia ako komplexného javu, ktorý zahŕňa aj prevenciu, svetelné podmienky, infraštruktúru a medziľudské vzťahy.

## Analýza vybraných negatívnych javov v súvislosti so školami - ŠIKANÁ ZŠ

Graf zobrazuje výpovede žiakov základných škôl v Trnave o výskyte šikany v ich okolí. Výsledky napovedajú, že šikana ako negatívny jav v meste nie je ojedinelá – až 49,8 % respondentov uviedlo, že sa s ňou stretáva (súčet odpovedí „áno“ a „skôráno“). Zároveň však viac než štvrtina opýtaných (28,3 %) si myslí, že sa so šikanou skôr nestretáva, a ďalších 21,9 % odpovedalo „nie“.

Medzi školami sú pritom viditeľné isté rozdiely. Najvyššie podiely odpovedí „áno“ boli zaznamenané na ZŠ Atómová (29,6 %), ZŠ BESST (27,8 %) a ZŠ Kornela Mahra (26,4 %). Naopak, najnižší podiel tejto odpovede uviedli žiaci ZŠ Námestie Slovenského učeného tovarišstva (21,7 %) a ZŠ Ulica Maxima Gorkého (22,6 %).

Ak zohľadníme aj odpoveď „skôr áno“, najviac vnímajú šikanu žiaci Gymnázia Angely Merici (30,3 %) a ZŠ Maxima Gorkého (30,6 %), čo naznačuje vyššiu citlivosť alebo častejší kontakt s týmto javom v danom školskom prostredí.

Zistenia naznačujú, že žiaci si prítomnosť šikany uvedomujú, pričom miera jej výskytu alebo vnímania sa líši naprieč školami. Môže to súvisieť s reálnym výskytom šikany, ale aj s tým, ako školy komunikujú a riešia túto tému. Niektoré školy môžu mať vytvorené bezpečnejšie prostredie, prípadne žiaci menej rozumejú tomu, čo všetko šikana zahŕňa. Inde môže byť vďaka väčšej otvorenosti a edukácii vyššia miera rozpoznania problematických situácií.

Tieto rozdiely ukazujú potrebu cielenej prevencie a podpory v oblasti vzťahov medzi žiakmi. Každá škola by mala systematicky pracovať na budovaní bezpečného a rešpektujúceho prostredia, ktoré minimalizuje výskyt šikany a zároveň podporuje citlivosť žiakov voči sociálnym nepravostiam. Dôležitou súčasťou je aj osвета, školské podporné tímy a dostupné možnosti, kam sa v prípade potreby obrátiť.

### **Analýza vybraných negatívnych javov v súvislosti so školami - ŠIKANA SŠ**

Údaje z grafu ukazujú, že výskyt šikany medzi študentmi stredných škôl v Trnave nie je zanedbateľný – celkovo 46,2 % respondentov uviedlo, že sa s ňou stretáva („áno“ 28 % a „skôr áno“ 18,2 %). To znamená, že takmer každý druhý stredoškolač vníma šikanu ako prítomný jav vo svojom okolí. Viac ako tretina (32,2 %) respondentov si myslí, že sa s ňou „skôr nestretáva“ a 21,5 % odpovedalo jednoznačne „nie“.

Medzi jednotlivými školami sú výrazné rozdiely. Najvyšší podiel odpovedí „áno“ sa objavil u študentov Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb na vidieku (100 %), Súkromného bilingválneho gymnázia BESST (36,4 %), Strednej priemyselnej školy dopravnej (30,5 %) a Strednej zdravotníckej školy (32,9 %). Tieto čísla naznačujú buď vyšší výskyt šikany, alebo vyššiu citlivosť na tento jav v danom prostredí.

Naopak, niektoré školy ako Arcibiskupské gymnázium či Športové gymnázium J. Herdu vykazujú 0 % v kategórii „áno“ a súčasne vysoké čísla v kategóriách „skôr nie“ alebo „nie“, čo môže poukazovať na nižšiu mieru výskytu, ale aj na možné podhodnotenie problému alebo odlišnú kultúru jeho rozpoznávania.

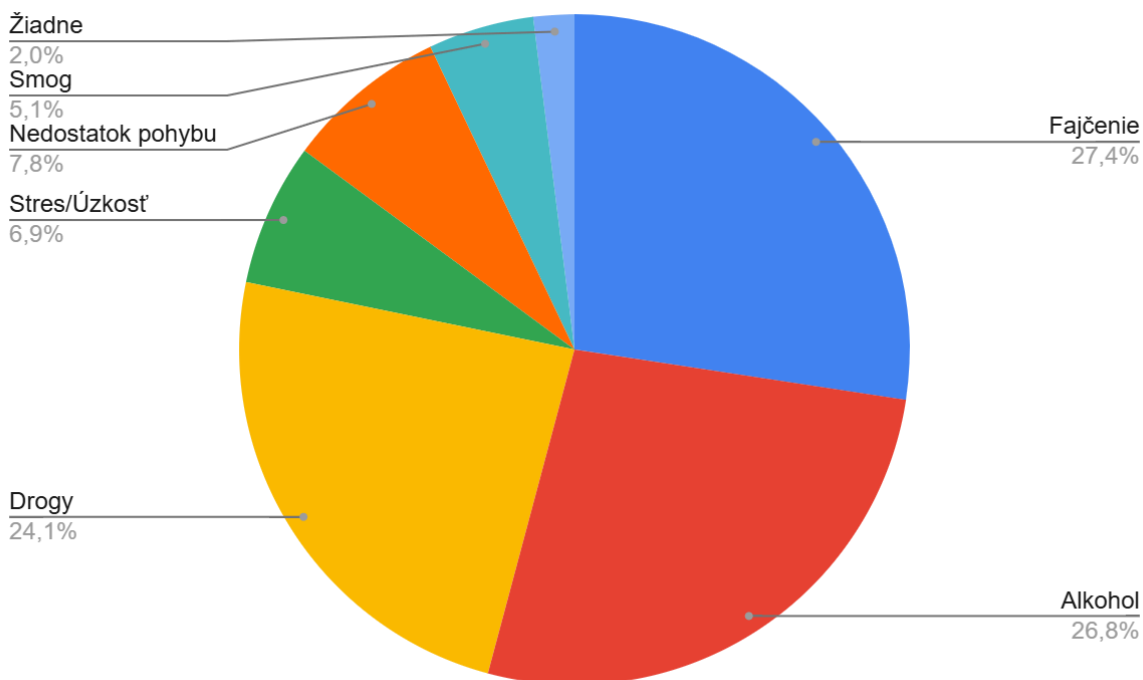
Zaujímavým zistením je aj fakt, že na viacerých školách je podiel odpovede „skôr nie“ veľmi vysoký (napr. SOŠ technická, SOŠ elektrotechnická, SOŠ dopravná), čo môže naznačovať neistotu študentov pri identifikácii šikany, alebo fakt, že šikana nemusí byť vnímaná ako niečo výrazné či systematické.

Tieto rozdiely medzi školami poukazujú na význam školského prostredia pri formovaní vzťahovej klímy. Je zrejmé, že na niektorých školách môže byť potrebné posilniť prevenciu, vzdelávanie a mechanizmy na identifikáciu a riešenie šikany. Práve rozdielna miera vnímania tohto javu by mala byť podnetom pre ciele intervencie – nie ako výčitka, ale ako príležitosť pre budovanie bezpečného a podporného prostredia pre všetkých študentov.

## ZDRAVOTNÉ RIZIKÁ

Uveď podľa teba najväznejšie zdravotné riziká v Trnave (relevantné odpovede, kombinácia SŠ a ZŠ) - respondenti vybrali 3 možnosti, ktoré pre nich predstavovali najväčšie zdravotné riziká.

Odpoveď	Početnosť	
Fajčenie	2056	27,40%
Alkohol	2008	26,76%
Drogy	1806	24,07%
Stres/Úzkosť	516	6,88%
Nedostatok pohybu	587	7,82%
Smog	383	5,10%
Žiadne	148	1,97%
SPOLU	7504	



## 1. Najčastejšie vnímané riziká – rizikové správanie mládeže

Tri najčastejšie označené odpovede boli:

- **Fajčenie (27,4 %)**
- **Alkohol (26,8 %)**
- **Drogy (24,1 %)**

Tieto riziká spolu tvoria takmer **78,3 %** všetkých odpovedí, čo naznačuje, že mládež najviac vníma ako problém návykové látky. Je pravdepodobné, že tieto javy sa reálne vyskytujú v ich okolí (škola, verejné priestory, partia), prípadne ich často vidia u starších rovesníkov.

### Význam pre prax:

Potvrďuje sa potreba preventívnych programov zameraných na závislosti, dostupnosť psychologickej podpory, komunitnú prácu a otvorenú diskusiu o nástrahách zneužívania návykových látok.

## 2. Prehliadané riziká – duševné zdravie a životný štýl

- **Nedostatok pohybu (7,8 %)**
- **Stres/úzkosť (6,9 %)**
- **Smog (5,1 %)**

Tieto riziká sú často prehliadané, no dlhodobo prispievajú k zhoršeniu fyzickej aj duševnej pohody. Najmä **stres a úzkosť**, ktoré v období dospievania výrazne

narastajú, môžu súvisieť s tlakom na výkon, sociálnou neistotou, online svetom či nedostatkom bezpečných podporných prostredí.

### **Význam pre prax:**

Tieto výsledky by mali byť impulzom pre zlepšenie duševno-zdravotnej podpory na školách (školskí psychológovia, preventívne programy) a podporu aktívneho životného štýlu (tréningové programy, športoviská, podpora mobility).

### **3. „Žiadne riziká“ – odpoveď menšiny**

- **Žiadne (2,0 %)**

Len zanedbateľné percento respondentov (2 %) uviedlo, že nepocituje žiadne zdravotné riziká. To môže naznačovať dobrú mieru uvedomenia si problémov alebo reálnu prítomnosť rizík v okolí.

### **Poznámka:**

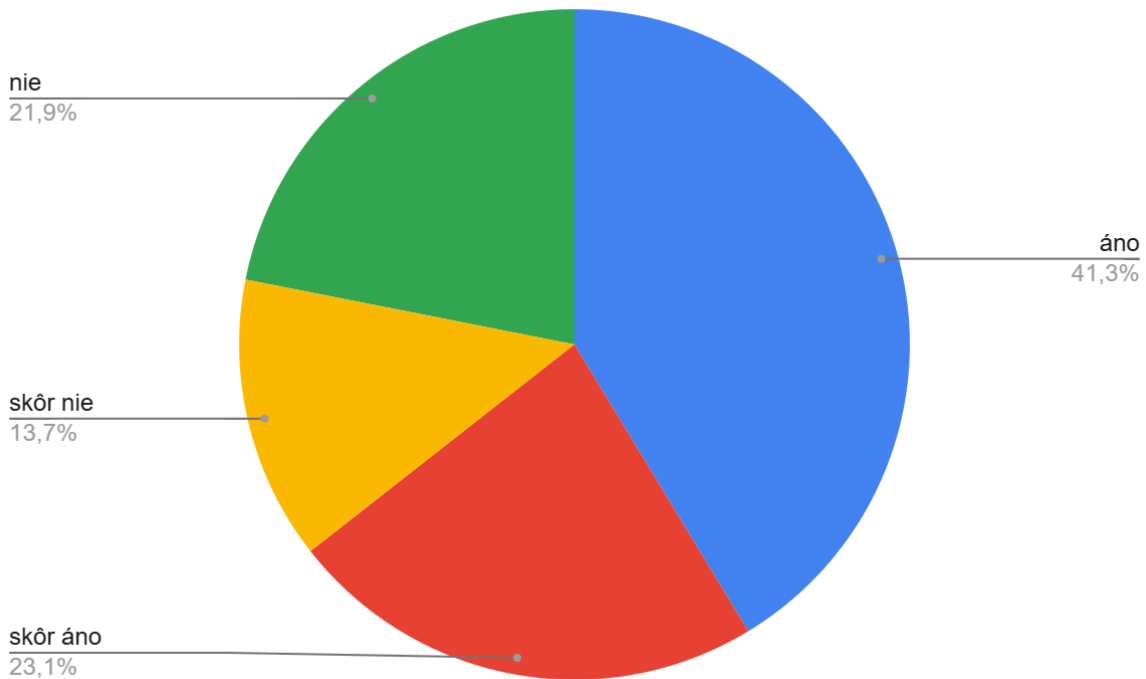
Vzhľadom na nízke zastúpenie je táto odpoveď skôr výnimočná. Zároveň môže ukazovať na skupinu, ktorá si menej uvedomuje súvislosti medzi životným štýlom a zdravím (potenciál pre edukáciu).

### **Zhrnutie kľúčových záverov:**

- Témy ako fajčenie, alkohol a drogy sú vnímané ako najviditeľnejšie zdravotné riziká.
- Tiché a dlhodobé riziká (stres, nedostatok pohybu, smog) sú menej často pomenované, hoci môžu mať rovnako závažný dopad.
- Duševné zdravie a zdravý životný štýl nie sú ešte plne zakotvené ako priorita v povedomí mládeže.
- Je dôležité pracovať so širokým spektrom rizík – nielen s látkami, ale aj s prostredím, ktoré ovplyvňuje zdravie.

Na základe odpovedí na otázku „*Prijal/a by si možnosť dozvedieť sa viac o znižovaní zdravotných rizík?*“ možno konštatovať, že **takmer dve tretiny respondentov (64,4 %)** majú pozitívny postoj k téme prevencie a znižovania zdravotných rizík – z toho **41,3 % jednoznačne áno** a **d ďalších 23,1 % skôr áno**. Ide o veľmi priaznivý signál pre školy, neziskové organizácie či komunitné centrá, ktoré plánujú rozvíjať preventívne a edukatívne aktivity.





Na druhej strane, **približne tretina mladých (35,6 %)** vyjadrila menší záujem, z toho **21,9 % vyslovene odmietavo**. Táto skupina môže byť ovplyvnená viacerými faktormi – napríklad nedostatkom dôvery, nízkou mierou povedomia, dojmom, že sa ich riziká netýkajú, alebo nezáživným spôsobom, akým sú tieto témy často prezentované.

### Odporúčanie:

Aby bola osвета efektívna, je potrebné:

- **prispôbiť jazyk a formát komunikácie veku a záujmom mladých** – napr. využívať interaktívne formy, peer-to-peer prístup či digitálne médiá,
- **prepájať prevenciu so skutočnými príbehmi alebo praktickými situáciami**, ktoré mladí zažívajú (napr. stres v škole, tlak na výzor, partia),
- **zapájať mladých do spolupráce na kampaniach**, čím sa zvyšuje ich záujem, zodpovednosť a aj samotná účinnosť programov.

Téma zdravia a prevencie má u mládeže potenciál, ak je uchopená autenticky, participatívne a zmyslupln